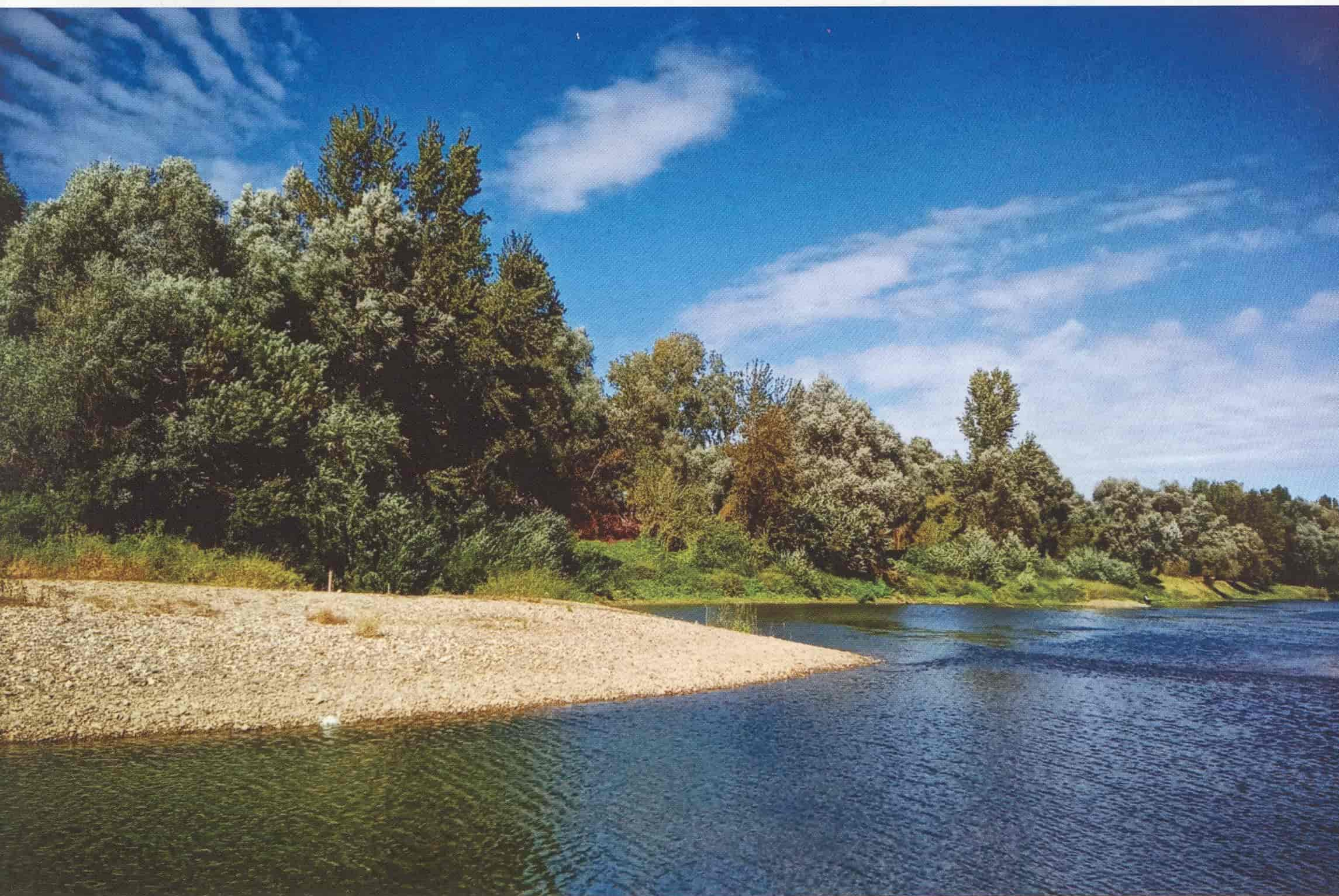

СЛОВО О ЛАЦОВУ

Лист за библиотекарство, књижевност, културу и завичајност,
година I, број 1, децембар 2020.

САДРЖАЈ

ТЕМА БРОЈА

Четврт века „Слова” - 1. страна

ШУМАДИЈСКА ПОДРУЖНИЦА

Дан библиотекара Србије - 2.

ПРОЈЕКТИ

Илири - заједничка баштина - 3.

ЛЕТОПИС

Култура у доба короне - 4. и 5.

ИЗДАВАШТВО

Приче о Лапову - најоригиналнији књижевно-уметнички вредан споменар - 6.

Чаробно перце - круна најцеловитијег и најдужег програма за децу и младе у лаповачкој библиотеци - 7.

САРАДЊА СА УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ

Шумадијски пулс културе - 8.

„Б” ФОНД

„Књига главу чува, не квари је” - 8.

ПРЕПОРУКА ЗА ЧИТАЊЕ

Богословље Достојевског - 9.

ДЕЧЈИ КУТАК

Црвенкапа и ја - 10.

Авантуре у шумској школи - 10.

КУТАК ЗА МЛАДЕ

Живот у сопственом огледалу - 11.

Еуфорија - 11.

НА КОРЗОУ КРОЗ ВЕКОВЕ

На пола пута - 12. и 13.

КУЛТУРНА ДЕШАВАЊА

Уметност путује - 14.

Дани Свете Петке - 15.

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Локомотива реформи је покренута - 16. и 17.

ЗНАЧАЈНИ ДАТУМИ

Дан ослобођења Лапова - 18. и 19.

ПОПУЛАЦИОНА ПОЛИТИКА

Мере за подмлађивање Шумадије - 19.

ОБРАЗОВАЊЕ И СПОРТ

Нит која нас снажно повезује - 20.

ХУМАНИТАРНИ РАД

„Зора” сија надом - 21.

ЗНАМЕНИТИ ЛАПОВЧАНИ

Патријарх Димитрије - 22. и 23.

Чика Дача - 24.

Данијела Вулићевић
ЧЕТВРТ ВЕКА „СЛОВА“

ТЕМА БРОЈА

Фото: Урош Петровић

Општинска библиотека „Слово“ је једина јавна библиотека на територији општине Лапово. Основана је 15. августа 1995. и ове године обележава 25 година постојања. Своју делатност заснива на раду на публикацијама и са корисницима и организовању различитих видова културно-просветних програма. Програми су: књижевне вечери, представљање књига, изложбе, предавања, радионице, хуманитарне и друге акције. Посебно смо поносни на радионичарски рад са децом и младима – дао је одличне резултате и његов утицај се проширио и на друге области пословања.

У библиотеци успешно функционишу Интернет клуб са три рачунара и Дечји кутак. Под окриљем библиотеке већ 24 године постоји Књижевни клуб „Милорад Бранковић“ који окупља књижевне ствараоце из Лапова и околине.

У Фонду монографских публикација има скоро 30.000 књига. Највише је публикација из домаће и преведене књижевности, следе књиге за децу, па књиге из стручних области. У овом фонду су и књиге на страном језику: француском, немачком, енглеском и италијанском. Фонд серијских публикација се у току сваке године принавља са 10 наслова новина и часописа. У Завичајном фонду (територија општине Лапово) читаоцима су доступне књиге, чланци из периодике о Лапову, фотографије и друга некњижна грађа. У Фонду некњижне грађе који је у процесу сређивања се налазе: картографска, аудио-визуелна и остала грађа. Библиотека поседује Легат Вере и Милана Станковића и Легат Драгомира Чолића, док је Легат Милорада Бранковића у припреми. Корисници имају могућност да у читаоници користе публикације из Референсног фонда јер њих није могуће позајмити.

Наша библиотека је од 2011. део COBISS „породице“ и повезана је са другим библиотекама у национални библиотечко-информациони систем са узајамном каталогизацијом, узајамном библиографско-каталошком базом података COBIV и локалним базама података библиотека учесница, базом података о библиотекама COLIB, нормативном базом података CONOR, а такође са бројним другим функцијама. Осим 200 примерака књига на страним језицима све монографске публикације су унете у локалну базу.

Лаповачка библиотека има укупно 723 члана. Традиционално, почетком сваке године награђујемо најактивније кориснике. У установи постоји књига дезитерата и набавна политика се доста ослања на листу жеља наших корисника.

Информативна делатност даје могућност корисницима да све жељене информације добију у усменој, писаној и електронској форми. Издавачка делатност се заснива на објављивању књига завичајног карактера (12 наслова до сада). У периоду од 2001. до 2004. установа је била издавач „Гласа Лапова“, листа Општине Лапово. У жељи да оставимо писани траг о свом раду, али и о дешавањима у општини, као и о успесима на различитим пољима, а поводом овогодишњег јубилеја библиотеке, основали смо лист „Слово о Лапову“ који ће излазити четири пута годишње и доносити вести из библиотекарства, књижевности, културе и завичајности (остале области пословања и заједништва на територији нашег оснивача).

У остваривању наведених делатности Библиотека сарађује са просветним установама из Лапова, културним установама и издавачким кућама из округа и шире, књижевним клубовима из читаве Србије и са локалним и окружним хуманитарним удружењима. За свој рад Библиотека је добила општинско признање за област културе.

Од оснивања до данас у библиотеци су радили: самостални књижничар Мариетка Томић, књижничари Драган Златковић и Љиљана Бујишић, дипломирани библиотекар Маријана Зеџ и Катарина Јовановић, библиотекар Емилија Јовановић, док су и даље у библиотеци запослене дипломирани библиотекар Данијела Вулићевић и Сања Станисављевић, библиотекар Гордана Мркаљ и чистач Вукица Петровић. Неко време је у библиотеци волонтирала Наташа Милошевић. Бескрајно смо јој захвални на великој помоћи.

Ниједна од нас не би радила нешто друго, иако се зна да у малим библиотекама „сви раде све“: редован стручни посао, послове везане за право, финансије, издаваштво, ситне поправке рачунара и друге опреме, замену сијалица, превоз пакета, разношење плаката, чишћење полица... Осмех и љубавност су природни, а сналажљивост и флексибилност обавезне.

Добро дошли у Општинску библиотеку „Слово“. Имамо још пуно тога да вам покажемо и испричамо.

ДАН БИБЛИОТЕКАРА СРБИЈЕ

ШУМАДИЈСКА ПОДРУЖНИЦА

Библиотекарско друштво Србије је и ове године обележило Дан библиотекара Србије, 14. децембар, а истовремено и 73 године постојања најстаријег и највећег струковног удружења у нашој земљи. Због обавезе примене мера за сузбијање пандемије вируса корона и заштите здравља, ове године није било могуће организовати свечану скупштину друштва. Скуп библиотекара одиграо се виртуелно, у онлајн окружењу Zoom платформе и Facebooka.

Прво онлајн окупљање библиотекара из Србије, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Хрватске и Македоније у организацији Библиотекарског друштва Србије имало је 150 активних учесника који су преко обе платформе пратили свечани програм и почетак 17. конференције друштва под називом „Мобилно библиотекарство“.

Након што је главна и одговорна уредница проф. др Драгана Грујић представила нови број научног часописа „Библиотекар“ (број 2 за 2020), који је посвећен делатности библиотека и библиотекара током пандемије вируса корона, уредница мр Гордана Ђилас је говорила о зборнику радова „Мале библиотеке у великом дијалогу за промене“ са 16. конференције БДС одржане 2019.

Уследило је проглашење лауреата награда Библиотекарског друштва Србије за 2020. годину. У име жирија за награде: „Запис“, „Стојан Новаковић“ и „Најбољи библиотекар“ онлајн посетиоцима програма су се обратили председници и чланови жирија: Весна Петровић, Радивоје Додеровић и Оливера Настић (коју је због техничких проблема заменила Милица Матијевић) и саопштили одлуке.

Добитници награда Библиотекарског друштва Србије за 2020. годину су:

Марина Лазовић, директор Народне библиотеке Смедерево – Награда „Запис“; др Жарко Војновић, начелник Одељења за библиографију Народне библиотеке Србије – Награда „Стојан Новаковић“ за књигу „Српске манастирске библиотеке до краја XVIII века“ (Панчево: Градска библиотека, 2019), и Гордана Вучковић, самостални књижничар Народне библиотеке „Вук Караџић“ у Крагујевцу – Награда „Најбољи библиотекар“.

Доделе плакета и новчаних делова награда биће уприличене у наредној години, када боља епидемиолошка ситуација у земљи донесе са собом могућност окупљања.

Након обраћања добитника награда Марине Лазовић и Гордане Вучковић настањено је са презентацијом програма 17. конференције, коју је водио секретар друштва Никола Петаковић. Програм обележавања Дана библиотекара водио је председник Библиотекарског друштва др Богдан Трифуновић.

О самој конференцији биће речи у наредном броју нашег листа.

Поносни на Гордану Вучковић, члана Шумадијске подружнице и доскорашњег председника исте, добитника Награде „Најбољи библиотекар“, наводимо део из њеног говора:

„Ми смо, у ствари, 'мало село храбрих и неустрашивих Гала' који уместо римској, одолевају савременој окупацији некултуре, кича и шунда; бескомпромисно се одупиремо и својим делањем бранимо, доказујући да нисмо терет за буџет – него понос ове земље, чију културу и стваралаштво промовишемо на ништа мање вредан начин од осталих земаља са којима делимо европске вредности.“

„Пред нама су дани и године у којима морамо да будемо сложни и кроз јако Библиотекарско друштво добро организовани, да се боримо и изборимо за бољи статус и достојанство професије. Само тако нећемо бити нејач – већ снага која може да оствари заједничке циљеве и Србију учини лепшом и културнијом.“

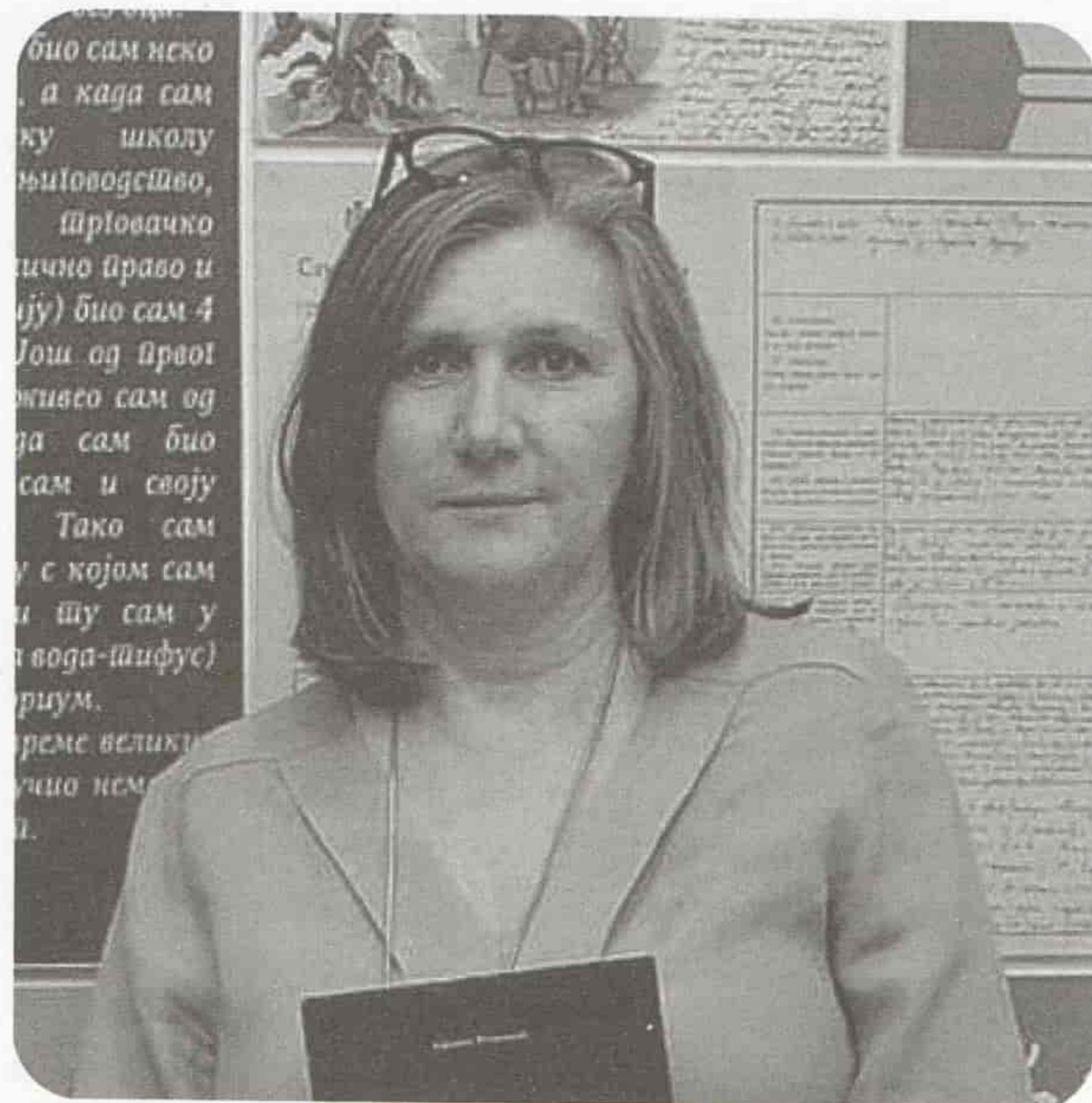

Фото: Мики Јефтовић

ИЛИРИ - ЗАЈЕДНИЧКА БАШТИНА

Фото: архива Средње школе

Међународни пројекат „Илири – заједничка баштина” финансијски је подржао Фонд за Западни Балкан (Western Balkan Fond) и има за циљ допринос регионалној сарадњи и јачању кохезије држава у окружењу. Активности су посебно усмерене на подизање свести о илирској баштини као заједничкој вредности држава у региону, и побољшању веза међу уметницима и младим људима држава Западног Балкана. Носилац пројекта је НВО Академија друштвених наука из Бијелог Поља, док су партнери Музеј града Зенице, Општинска библиотека „Слово” из Лапова и ЈУ Културни центар „Никола Ђурковић” из Котора.

Прва етапа пројекта у Лапову је реализована у периоду од 12. до 26. октобра 2020. организовањем радионица стрипа и курса креативног писања.

Седам радионица стрипа за 20 полазника, ученика старијих разреда Основне школе „Светозар Марковић”, одржано је у читаоници лаповачке библиотеке, у две групе због поштовања епидемиолошких мера. Модератор радионица била је Сања Микић из Лапова, магистар вајарства. У току радионица, талентовани полазници су креирали стрипове инспирисане легендама, митовима и причама о Илирима, истовремено савладавајући захтевну технику и учећи о занимљивом раздобљу светске историје. Након окончања радионичарског дела програма, полазници су нацртали једну страну стрипа о Илирима. Цртежи су прослеђени носиоцу пројекта. Предвиђено је да стручни жири одабере најбоље радове из Бијелог Поља, Зенице и Лапова. Најбољи цртежи биће увршћени у монографску публикацију, чије објављивање је саставни део пројекта.

Курс креативног писања реализован је одржавањем 7 радионица креативног писања у просторијама Средње школе у Лапову за 10 полазника, ученика ове школе. Радионице су водиле Јелена Милетић, професор српског језика и књижевности из Лапова и Данијела Вулићевић, писац и библиотекар. Програм радионица је обухватао: упознавање полазника са историјом Илира, причама, митовима и легендама о овом народу, а затим и савладавање писања кратке приче (радња, тема, порука и ликови), са нагласком на приче са елементима фантастике, фантазије и хорора. Након завршетка радионица, полазници су имали на располагању неколико дана да напишу причу о Илирима по пропозицијама конкурса и да их проследе носиоцу пројекта. Предвиђено је да најбоље приче полазника курса креативног писања из Лапова, Зенице и Бијелог Поља буду објављене у зборнику који је саставни део овог пројекта.

Наведеним активностима пројекат није завршен. Осим објављивања поменутих монографских издања, очекују нас изложбе и промоције. Планирани сусрети учесника из три града Србије, Црне Горе и Босне и Херцеговине зависиће од епидемиолошке ситуације која је и до сада знатно изменила ток самог пројекта. Свакако ће о овом значајном пројекту бити речи и у наредном броју нашег листа. Поносни смо што представљамо Србију у мисији чувања културне баштине и развијања сарадње међу балканским државама.

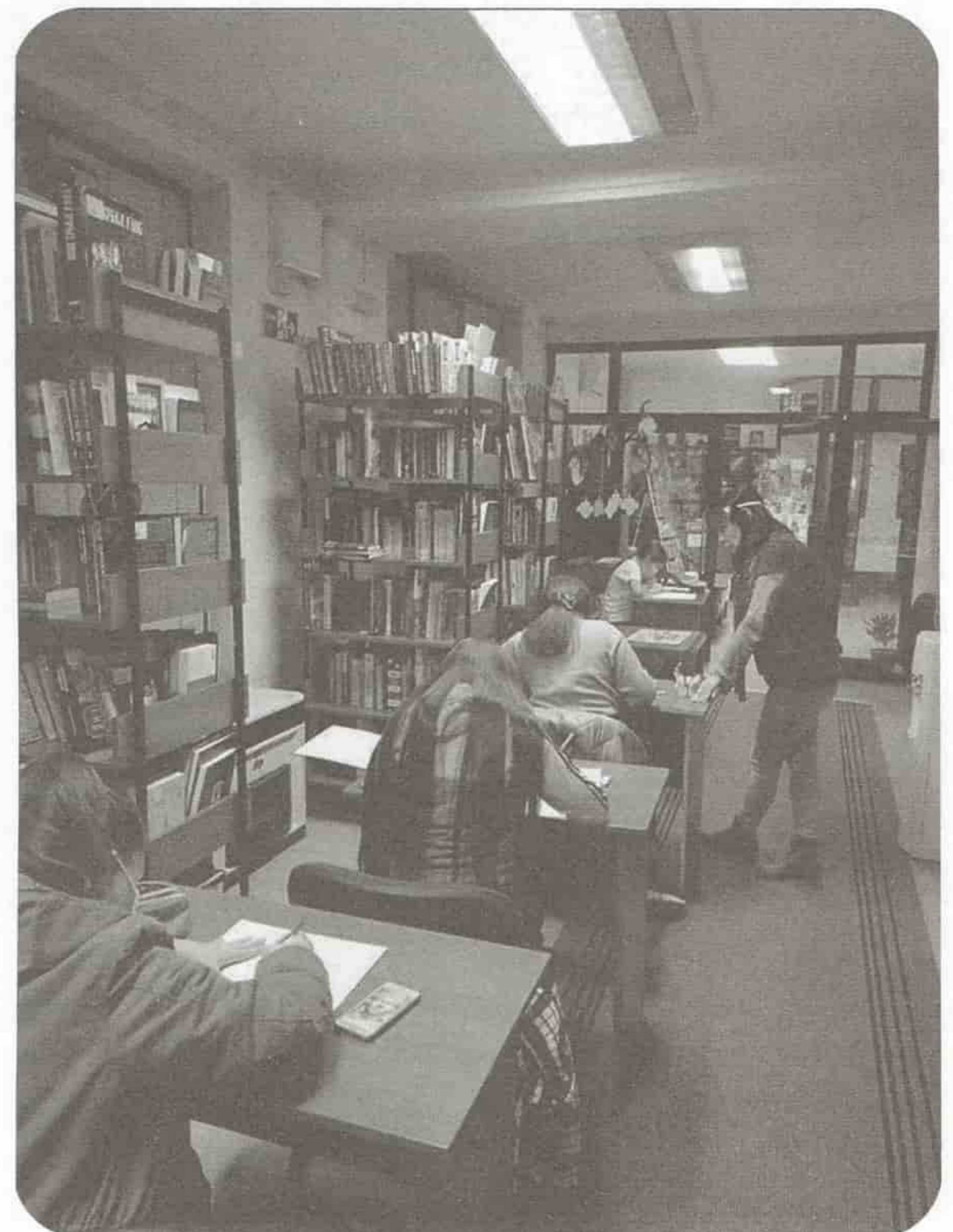

Фото: Данијела Вулићевић

КУЛТУРА У ДОБА КОРОНЕ

ЛЕТОПИС

Фото: Сања Станисављевић

У овој години смо наставили са хуманитарном акцијом „Чеп за хендикеп“ која у нашој установи траје од 2015. у континуитету. Због епидемиолошке ситуације, имала је прекид док је трајало ванредно стање.

Сви културни програми које смо организовали у овој години уприличени су у оквиру обележавања јубилеја – 25 година од оснивања библиотеке. У јануару је завршена традиционална „Лагунина“ продајна изложба књига која је изазвала велико интересовање. По уговору са „Лагуном“ као организатори изложбе добили смо књиге на поклон.

Књигу Бранислава Јанковића „Мачка у коферу“ за коју је аутор добио Награду „Мирослав Дерета“ за 2019. годину, представили смо 30. јануара у читаоници наше установе. О књизи су говорили уредник Зоран Богнар и аутор. Програм је водила Данијела Вулићевић.

Богнар је нагласио да је „Мачка у коферу“ заводљиви бедкер кроз који аутор гради личну причу по координатама књижевног наслеђа, али и по властитом путу стварања збирке поезије

Фото: Сања Станисављевић

коју пише као чин искупљења у сусретима са необичним и живописним путницима. Воз је истовремено парадигма и симбол путовања и пишгчевог пута ка личном и колективном апсолуту.

Јанковић је и овог пута остварио одличну интеракцију са публиком, тако да је књижевни програм протекао у срдачном и духовитом разговору. На почетку вечери председник Управног одбора установе Сузана Петровић уз Јанковићеву помоћ је уручила награде најактивнијим корисницима библиотеке у 2019.

Фото: Данијела Вулићевић

„Зимовање у библиотеци“ организовано је у периоду од 3. до 14. фебруара. Одржали смо 6 разноврсних радионица за децу и младе са жељом да зимски распуст проведу креативно и забавно.

Прву радионицу „Распуст са роботима“ водио је инжењер машинства Небојша Абадић из Крагујевца. Присутни су најпре погледали презентацију о роботици и програмирању, а затим су имали прилику да сами или уз модераторову помоћ програмирају робота.

Другу радионицу – читалачки клуб „Мој урнебесни приручник о другарима“ по мотивима истоимене књиге одржала је Данијела Вулићевић 5. фебруара. Разговор о другарству, свим његовим радостима, а и тугама када дође до проблема, био је искрен, емотиван и поучан. Тема је „апсолвирана“ игром „асоцијације“ на крају радионице.

Читалачки клуб – радионицу „Господари и жупани“ по истоименој књизи Владимира Ђурђића одржала је 7. фебруара Данијела Вулићевић. Она је са малишанима разговарала о историјском периоду пре Немањића у којем се радња

Фото: Данијела Вулићевић

романа и дешава, о свакодневном животу у средњовековној Србији и о деци тога доба. Након уобичајених игара, учесници су од картона различитих намена направили дворца и утврђен град.

Ликовну радионицу „Ја то знам, а умеш ли ти?“ одржала је библиотекар Гордана Мркаљ.

Пету радионицу под називом „Цепарац – дивно звучи и родитеље мучи“ одржала је библиотекар Емилија Јовановић. Ова радионица је била најпосећенија у оквиру наведене манифестације. Учесници су са Емилијом разговарали о цепенцу, новцу, незгодним ситуацијама које изазову нереалне жеље за куповином и свим осталим финансијским проблемима које свако дете у модерном добу има.

Последњу радионицу у оквиру „Зимовања у библиотеци“ одржала је Данијела Вулићевић. Имала је назив „Фебруар у винограду“, а била је посвећена Светом Трифуну, виноградарској слави, пословима око винове лозе и обичајима код Срба везаним за грозђе.

Роман „Осиње гнездо“ и збирку прича „Приче уз огњиште“ Владе Арсића представили смо 27. фебруара. „Осиње гнездо“ је књига о којој се полемисало и пре него што је изашла из штампе, због теме о којој говори (спаљивање моштију Светог Саве), а „Приче уз огњиште“ су такве да су се присутни очас посла угрејали ватром мистерије, историје и традиције. Постоји нека посебна веза између Арсића и лаповачке публике. Због тога свако представљање његових књига про-

течне у атмосфери која нас, док гледамо одушевљена лица и слушамо одлично приповедање чини поносима. Водитељ Данијела Вулићевић је морала, након 90 минута, са жаљењем да одјави програм и да предложи наставак дискусије у незваничном делу вечери.

Гордана Мркаљ је 28. фебруара одржала ликовну радионицу „Бела недеља и шарене маске“ за све малишане који су желели да учествују у спровођењу свих обичаја везаних за Покладе.

Поводом Дана жена организовали смо Књижевно вече „Свечани дочек осмог марта“. У програму су учествовали Бојан Љубеновић и Слободан Симић, писци из Београда. Гост изненађења била је песникиња Данијела Вулићевић (и сама се изненадила). Присутне даме и покоји господин уживали су у одличним песмама, кратким причама и афоризмима о поменутом празнику, лепшем полу и мушко-женским односима.

Културна дешавања након ове вечери због епидемиолошке ситуације, ванредног стања и спровођења мера заштите здравља и спречавања ширења вируса корона нису организована са изузетком две изложбе. У оквиру обележавања Дечје недеље уприличена је Мини изложба „Подељена срећа два пута је већа“ од 5. до 9. октобра. Тема поставке чији је аутор Гордана Мркаљ била су дечја права, солидарност и другарство. Размишљања посетилаца о наведеној теми, записана на хамеру, постала су део изложбе. Били су изложени најзанимљивији наслови о другарству.

Традиционална продајна изложба „Лагуниних“ књига дочекаће 2021. у нашој читаоници.

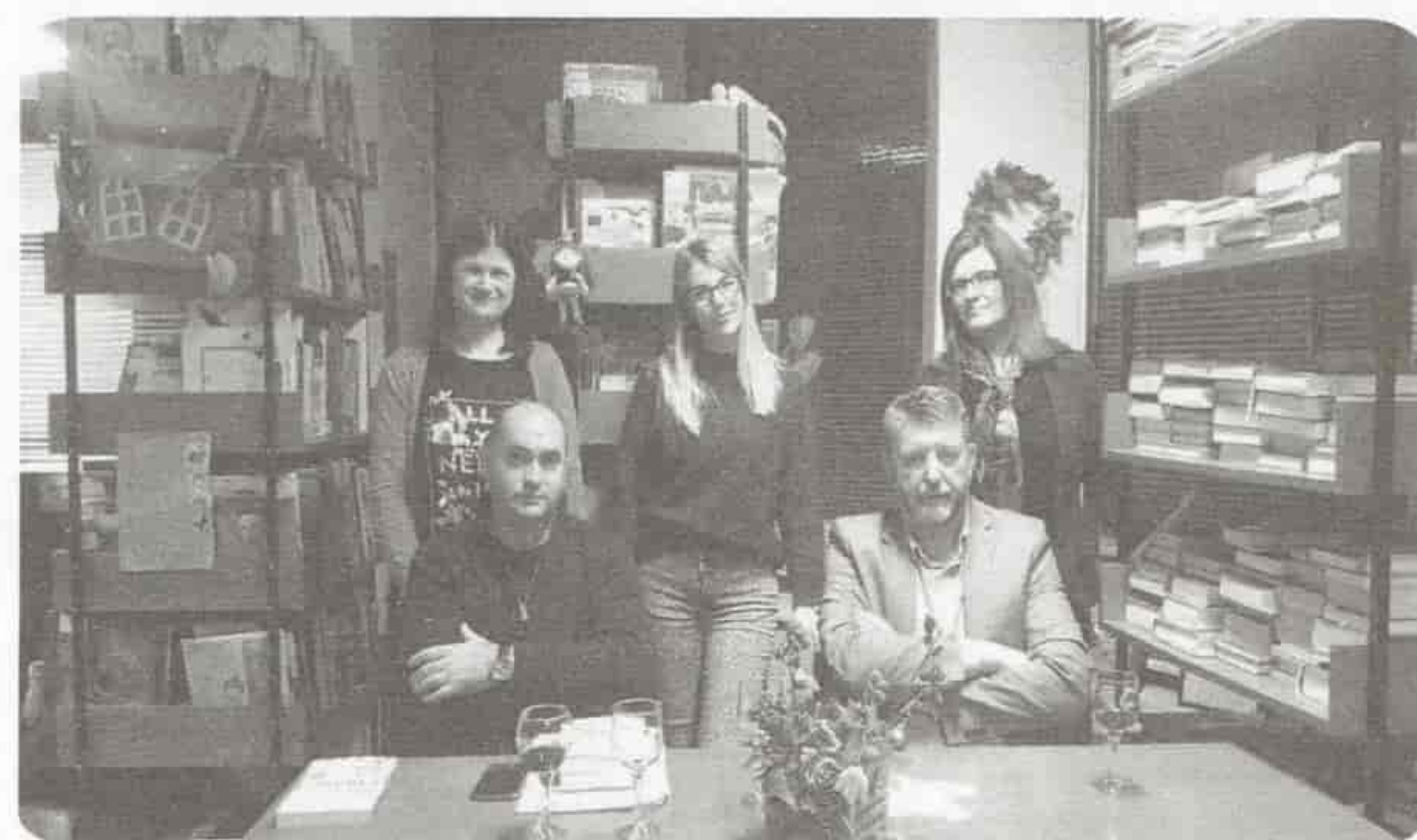

Фото: Ивана Андрејевић

ПРИЧЕ О ЛАПОВУ - НАЈОРИГИНАЛНИЈИ КЊИЖЕВНО-УМЕТНИЧКИ ВРЕДАН СПОМЕНАР

ИЗДАВАШТВО

Седамнаесторо аутора (Бранислав Јанковић, Влада Арсић, Мирко Демић, Бојан Љубеновић, Иван Златковић, Јелица Грегановић, Бошко Протић, Миљена Дрндар, Татјана Јанковић, Дејан Вукићевић, Славимир Стојановић, Карло Астрахан, Слободан Симић, Саша Симоновић, Стефан Тићми, Милица Вучковић и Горан Стојичић) написало је приче невеликог обима, али од великог значаја за издавача, Општинску библиотеку „Слово“ из Лапова. Зборник је замишљен као круна пројекта којим је требало да обележимо 25 година од оснивања Библиотеке, али су околности везане за пандемију одложиле све друге планиране активности – те је зборник био једино остварив.

„Пупак Балкана“ је 12. издање лаповачке библиотеке. Резултат је идеје да се међу корице ставе приче о Лапову и Лаповчанима из пера писаца који су варош и њене становнике упознали гостујући у нашој установи. Идеја постоји већ годинама, пролазила је кроз извесне метаморфозе, али је овај јубилеј био добар разлог да се коначно одредимо за њену реализацију. Сви аутори, без обзира да ли су своје књиге представили у Лапову једном или више пута, одазвали су се позиву и допринели да наш Завичајни фонд буде обогаћен публикацијом какву би свака библиотека пожелела.

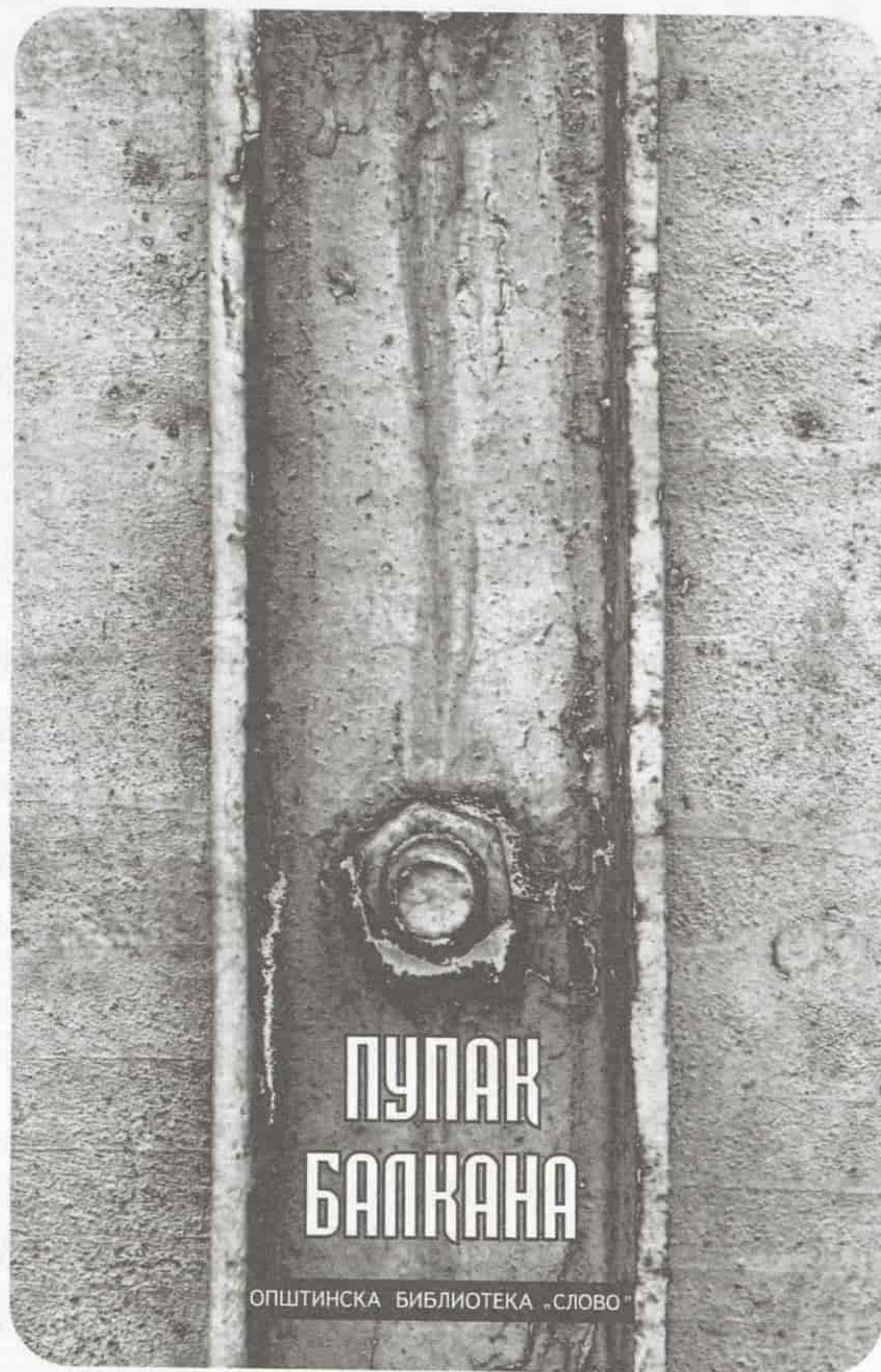
Приче су различите по темама, временском раздобљу о којем говоре, стилу писања и вештини играња језиком, добро зачињене истинитим догађајима, стварним или измишљеним ликовима, аутобиографским елементима, узбудљивом фикцијом и анегдотама – али недвосмислено чине целину. Један организам који се храни историјом, традицијом, православљем, хумором и емоцијама, синхронизовано се креће од прошлих дана до садашњости, од љубави до неразумевања, од среће до трагедије, од напретка до распада, корењем срастао за Старо брдо, напојен Моравом и премрежен пругом. Живахан и носталгичан.

Приредити овакав зборник велика је одговорност и посебна част, зато се ауторима захваљујемо на лепом гесту. Непроцењиво је сазнање да је наш родни крај заузео место у

успоменама оних који су га посетили и у своје приче уткали поштовање и љубав према њему, осликавајући у њима и призоре, доживљаје и успомене из свог завичаја.

Дивна размена сазнања, енергије, поштовања и пријатељства између српских писаца и Лаповчана привржених књизи и читању – посредством библиотекара из наше установе – чини нас поносним и срећним јер имамо најоригиналнији и књижевно-уметнички вредан споменар. По њему ће нас препознавати и у свету библиотекара и библиотека, али и у свету љубитеља књижевности.

Зборник прича „Пупак Балкана“ представљен је 5. септембра 2020. у оквиру програма Тринаестог фестивала књиге који је традиционално одржан на Градском тргу у Аранђеловцу.

О књизи су говорили представник издавача и један од приређивача Данијела Вулићевић, као и аутори Иван Златковић и Горан Стојичић. Посетиоци си имали прилику да чују Златковићеву причу „Мајстор Милоје“, Стојичићеву „Љубов“ и одломак из приче „Пруга“ Саше Симоновића. Програм је водила Валентина Недељковић.

„Пупак Балкана“, као и остала издања наше установе били су изложени на штанду Издавачке куће „Ammonite“ из Београда за време трајања фестивала.

Поред Данијеле Вулићевић, приређивач зборника је била Јелена Милетић. Аутор корице књиге је Ивана Андрејевић. Техничку припрему је урадила Зорица Мујковић. Књига је штампана у тиражу од 300 примерака у штампарији „Галаксијанис“ у Нишу.

ЧАРОБНО ПЕРЦЕ - КРУНА НАЈЦЕЛОВИТИЈЕГ И НАЈДУЖЕГ ПРОГРАМА ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ У ЛАПОВАЧКОЈ БИБЛИОТЕЦИ

Овај зборник је завршница пројекта „Књижевна радионица за децу и младе“, који је реализовала Општинска библиотека „Слово“, а суфинансирало Министарство културе и информисања Републике Србије 2019.

Пројекат је трајао шест месеци. Одржано је седамдесет књижевних радионица и шест књижевних сусрета. Предавачи на радионицама су били Јелена Милошевић, професор српског језика и књижевности, Бранислав Јанковић, књижевник и Данијела Вулићевић, библиотекар и писац за децу.

У књижевним програмима су учествовали писци за децу и младе: Николета Новак, Урош Петровић, Бојан Љубеновић, Александра Филиповић, Лука Караџулески и Стефан Тићми. Осим наведених писаца на књижевним сусретима са децом и младима су се дружили Милица Вучковић и Горан Стојичић.

У организовању радионица и припреми материјала за зборник учествовали су и библиотекар Сања Станисављевић, Гордана Мркаљ и Емилија Јовановић.

Пројекат је реализован у сарадњи са Средњом школом и Основном школом „Светозар Марковић“ из Лапова. У пројекту је стално или повремено учествовало шездесеторо деце и младих. У књизи су радови двадесеторо најмарљивијих учесника.

Редослед ученика у зборнику урађен је без икаквог категорисања. У пројекту су сви били равноправни. Белешке о ауторима су резултат истоимене радионице. Неке од прича су апсурдне са циљем, никако бесмислене, јер су писане на радионицама на којима су коришћене друштвене игре са коцкама.

Овај пројекат је најцеловитији и најдужи програм за децу и младе који је наша установа организовала од оснивања 1995. Читаво лето и јесен 2019. у Библиотеци је трајао празник читања, писања и дружења. Учили смо како се пишу приче, биографије, песме, писма, дневник и све друго што је учеснике занимало. Усавршавали смо рад у тиму. Неговали другарство и хуманост. Такмичили се. Певали, смејали се и створили групу која је крај овог пројекта доживела само као паузу пред нова књижевна окупљања.

Поносна сам на све учеснике, као и на

резултате које смо остварили.

„Чаробно перце“ је представљено 30. децембра 2019. у нашој установи. Књижевно вече је било последња активност у оквиру поменутог пројекта. У програму су учествовале Данијела Вулићевић, Јелена Милошевић и скоро сви аутори. У музичком делу програма учествовао је Михајло Петровић.

У сарадњи са Основном школом „Светозар Марковић“ у оквиру обележавања школске славе „Чаробно перце“ је представљено у школској библиотеци 25. јануара 2020.

Данијела Вулићевић

Ових шест месеци прошло је брзо, као трептај ока. Заједно смо се радовали и ишчекивали сваки следећи сусрет. Није нам било тешко да се и по највећој врућини, док смо били на распусту, окупљамо, учимо и дружимо.

Учесници радионица су свој таленат, креативност и машту преточили у песме и приче које смо приредили и тако је настало „Чаробно перце“. Баш тај назив и пристаје овом зборнику, јер сваки трен проведен са дивном дечицом био је такав - чаробан, а ми се надамо да ће неко од учесника, једнога дана, кренути књижевним путем.

Јелена Милошевић

Рад са децом у Лапову био је једно пријатно изненађење због великог броја талената који обећавају лепу будућност српској књижевности. Велика заинтересованост, посвећеност и пре свега жеља за учењем и писањем, само су неке од ствари са којима сам се сусрео у раду са њима.

Бранислав Јанковић

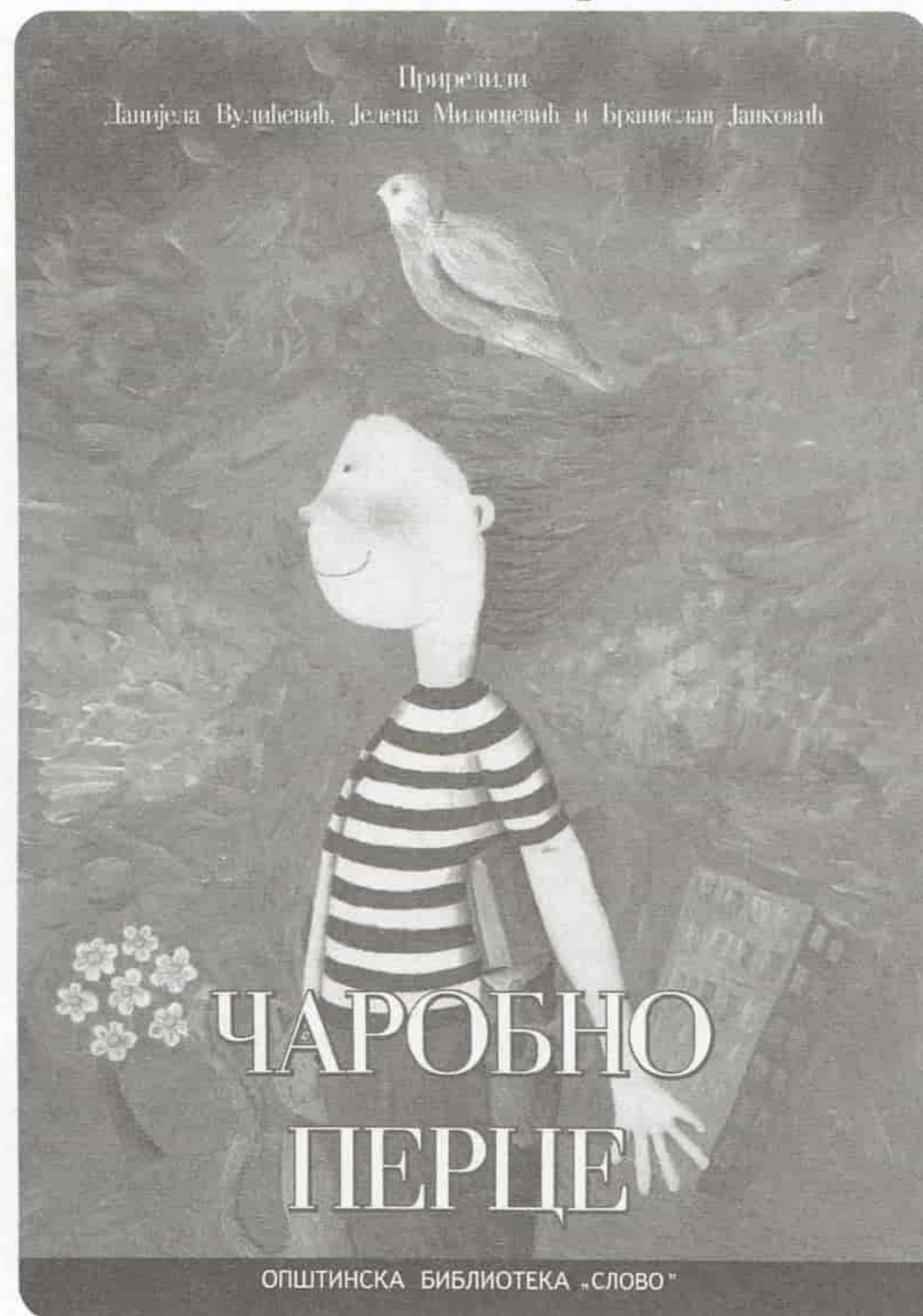

Фото: Архива НБ „Вук Караџић“

У оквиру овогодишње традиционалне културне манифестације „Дани крагујевачке књиге“ коју организује Народна библиотека „Вук Караџић“, нашу општину су представљали Општинска библиотека „Слово“ и Културно-уметничко друштво „Лапово“.

Директор лаповачке библиотеке Данијела Вулићевић је 13. фебруара у програму „Шумадијски пулс културе“ представила зборник књижевних радова деце и младих

Данијела Вулићевић

„КЊИГА ГЛАВУ ЧУВА, НЕ КВАРИ ЈЕ“

У издању Библиотеке „Влада Аксентијевић“ из Обреновца и Библиотеке „Димитрије Туцовић“ из Лазаревца 2019. из штампе је изашла публикација нашег колеге библиотекара Дејана Вукићевића „Non imprimatur или цензура у библиотекарству.“

У овој студији вредној како за библиотекаре, тако и за ширу читалачку публику, аутор говори о појму цензуре и њеним видовима; води нас кроз историјска раздобља, од самих корена човечанства до овог века, са посебним освртом на цензуру у Србији; упознаје нас са судским процесима вођеним против

„Чаробно перце“ и пројекат „Књижевна радионица за децу и младе“.

Глумци Театра 96 који постоји дуго низ година под окриљем КУД „Лапово“ одиграли су представу „Сироти мали хрчки“ коју је режирао Ђокица Миљковић. Публика је уживала у сценском наступу Топлице Бранковића, Маријане Урошевић, Саше Јовановића, Јелене Ивановић и Саше Иличића.

Дечји дан је организован 18. фебруара. Тада је Надица Милетић одличним драмским приказом крагујевачкој публици представила радне листове за предшколце „Црвенкапа и ја“ које је лаповачка библиотека објавила прошле године.

Фото: Наташа Јовановић

књига и писаца, са борбом против цензура, па чак и са аргументима за цензуру и њеној светлој страни. У једном од поглавља можемо прочитати о мерама које су цензори предузимали и колико су у свом послу били креативни, као и о „бисерима“ беспчашћа, примерима у којима су цензори били посебно ревносни, бизарни и јединствени.

Вукићевић је писао и о цензури у библиотекама, неутралности библиотекара и питању приватности и поверљивости информација у библиотекарству; о специјалним фондовима, а затим о цензури у приватним библиотекама; објективности и цензури у библиографијама; о „црним листама књига, али и о „белим“.

„Библиотекари имају веома значајну и одговорну друштвену улогу у културној мисији и требало би да се придржавају етичког кодекса који су сами успоставили, да се владају у складу са њим и да у свој „забран“ не пусте забране које су вековима продирале и рушиле част библиотекарске професије, осим оних које су општеприхваћене и за које се обично каже да су тековине цивилизацијског напретка. Историјски посматрајући проблем цензуре, могло би се рећи да су се библиотекари прилично часно понели“, један је од закључака који аутор наводи на крају књиге.

Студију вам топло препоручујем. Због епидемиолошке ситуације њено представљање у Лапову, планирано за Светски дан књиге, одложено је за нека боља времена. У моменту закључивања овог броја нашег листа, стигла нам је радосна вест – књига Дејана Вукићевића добила је Награду „Дејан Медковић.“

Јелена Милетић

БОГОСЛОВЉЕ ДОСТОЈЕВСКОГ

ПРЕПОРУКА ЗА ЧИТАЊЕ

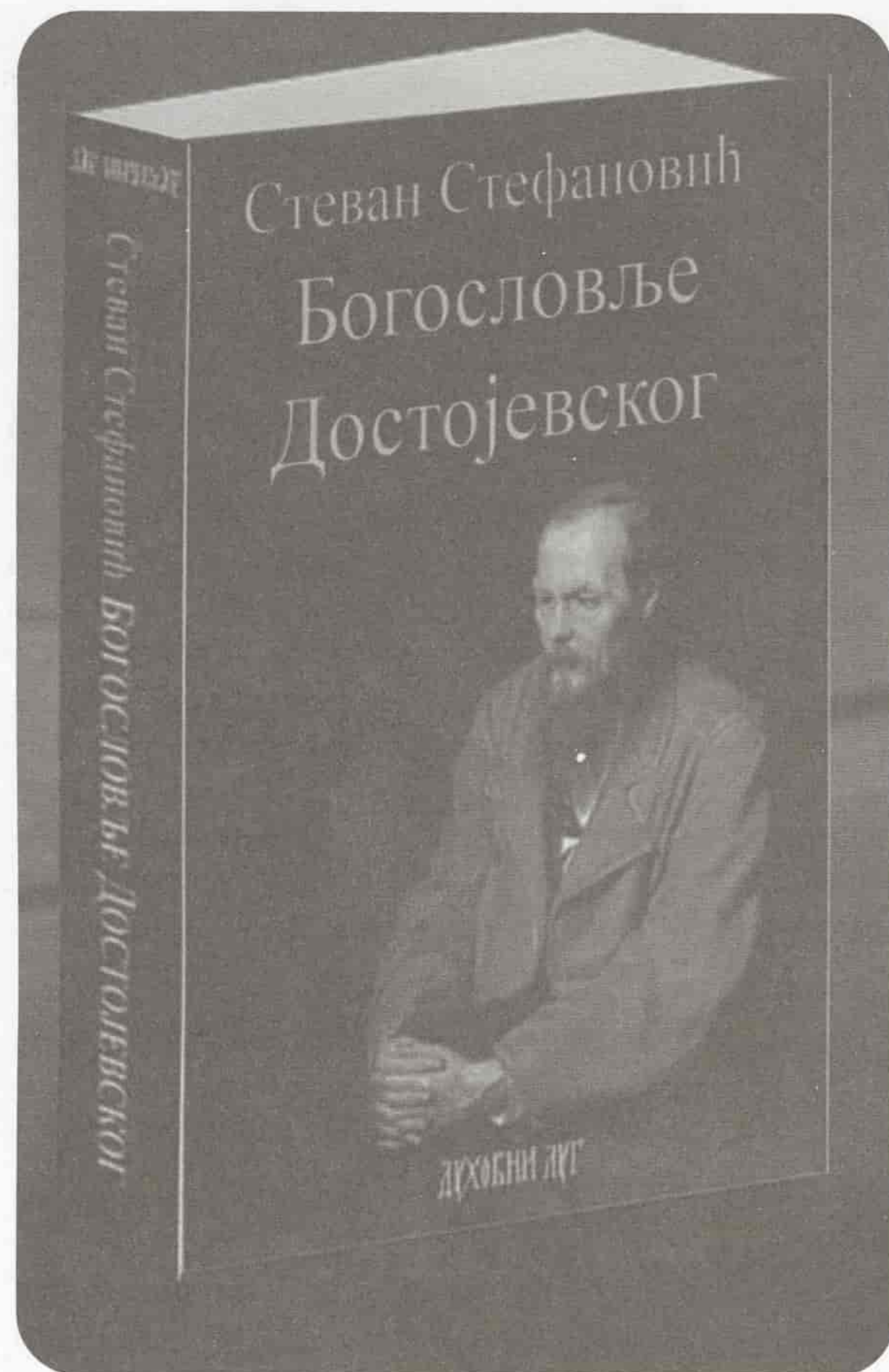
Стеван Стефановић се дванаест година бавио проучавањем живота и дела генија светске књижевности, а књига „Богословље Достојевског“ је настала као круна његовог вишегодишњег истраживања. Стил писања је прилагођен нама „обичним“ људима, и како сам писац каже то је његов покушај да напише научно-популарну књигу. Књига је написана у трећем лицу и поткрепљена је научним чињеницама које су дате у фуснотама. Аутор нам представља дело великог писца кроз различита тумачења: књижевно, филозофско, психолошко и што је најважније - кроз богословље јер се и сама личност Достојевског не може одвојити од Христа, Цркве и православља. Дотиче се и историје, уметности, као и различитих културних и цивилизацијских тековина.

Аутор књиге није имао ни мало лак задатак, нарочито због тога што су се многи књижевни критичари, историчари књижевности, филозофи и психолози бавили великим писцем. Он истиче да је у центру пишчевог дела човек као слободна и непоновљива личност. Достојевског аутор посматра из једног новог угла, из угла богословља. Ово је први пут да се неко бави анализом и тумачењем књижевника на тај начин. Богословље Достојевског се огледа у томе што је његова мисао дубока и хумана, што се много дивног, племенитог и светлог налази у сваком човеку, па и оном најограниченијем.

Своју књигу аутор завршава речима да унутар Цркве и њеног богослужбеног идентитета, богословље бива поезија и песма. Уметношћу више него било којом делатношћу човек сведочи да је створен по лику и обличју Творца, који је и сам творац-поета. Уметничким стварањем човек најбоље показује да је Боголик, да је Личност, покушавајући да призове Неки Свој Свет у постојање, симулирајући Божје поетско стварање ни из чега.

Дело се завршава на необичајен начин. Писац нам се први пут обраћа у првом лицу, дословно нас моли за опроштај јер не жели да звучи претенциозно, да је како каже свој књижевни оглед писао да би показао како Достојевски може да се третира као богослов и да нама читаоцима пренесе љубав коју гаји према руском писцу, да са нама подели радост читања. Ипак, провести дванаест година пишући књигу није нимало ни скромно, ни лако. Лично сматрам да је дело

јединствено, непоновљиво, морам да истакнем и револуционарно, и да га са задовољством треба читати јер осветљава живот и дело великог писца из различитих углова. У времену у коме живимо, када се уметност и култура мало или нимало не цене, када сваки наш покушај да се бавимо књижевношћу изгледа као борба са ветрењачама, имати и читати ову књигу прави је благослов.

Стеван Стефановић је рођен 1982. у Параћину где је завршио и гимназију. На Православном богословском факултету дипломирао је 2007. код проф. др Драгомира Санда са оценом 10. Тема дипломског рада је била „Молитвено покајна катихеза у делима Ф. М. Достојевског“.

Достојевским је почео да се бави још као студент. Објавио је неколико радова у гласнику Београдске архиепископије са темама: идеје о васпитању у делима Ф. М. Достојевског и педагошка антропологија Достојевског. Студију „Богословље Достојевског“ објавио је 2019.

11. септембра 2012. епископ пожаревачко-браничевски Господин Игнатије га рукополаже за ђакона, а 16. септембра исте године и за свештеника. Осам година је парох црквеначки у Свилајнцу. Сопственим рукама је саградио парохијски дом. Током његовог службовања освештана је црква у селу Дубље крај Свилајнца. Отац је двоје деце. Данас пише за интернет магацине: „Видовдан“, „Патриот“ и „Чудо“.

Данијела Вулићевић
ЦРВЕНКАПА И ЈА

ДЕЧЈИ КУТАК

„Црвенкапа и ја” је прва публикација за децу коју је објавила Лаповачка библиотека. Ишао је из штампе 2019. у тиражу од 300 примерака. Аутор илустрације на корици је Душан Гојковић.

Аутор Наница Милетић је рођена 1968. у Крагујевцу. Завршила је студије за наставника разредне наставе, васпитача предшколског васпитања и образовања, струковног васпитача и специјалног струковног васпитача за драмско васпитање. Запослена је у Установи за децу предшко-

Данијела Вулићевић
АВАНТУРЕ У ШУМСКОЈ ШКОЛИ

Чачанска „Пчелица“ је објавила 2019. роман за децу Бојана Љубеновића „Авантуре у шумској школи“, обogaћен одличним илустрацијама Марине Веселиновић.

Бојан Љубеновић је рођен 1972. године у Београду. Члан је Удружења књижевника Србије. Аутор је више књига сатиричних афоризама, прича и романа. Уредник је рубрике „Тако рећи незванично“ у „Вечерњим новостима“. Добитник је бројних књижевних награда, а дела су му преводена на неколико језика. Објавио је књиге за децу: *Поцепани сунцобран*, *Смејалице*, *Уки*, *мали фудбалер*, *Луна*, *мала тенисерка* и др.

Књига „Авантуре у шумској школи“ имају нарацију која је истовремено једноставна и узбудљива, што је предуслов да књижевно дело држи дечју пажњу. Фонт у књизи је крупан и све то, у спрези са невероватним илустрацијама, чини књигу правом посланицом за малишане млађег основношколског узраста. Шумска школа је необична јер њу похађају животиње. Оне су главни ликови Љубеновићеве књиге. Дивна је Храстова планина, лепа су шумски предели, а животиње живахне, веселе и распричане. Аутор је пажљиво одабравши имена ликова, истичући њи-

лског узраста „Наша младост“ у Лапову.

Као врстан васпитач ове радне листове је написала тако да прате сензомоторни, сазнајни и социјално-емоционални развој деце, као и развој говора. Публикација је у служби дечјих интересовања и поспешује процес формирања способности разумевања себе, других и околине.

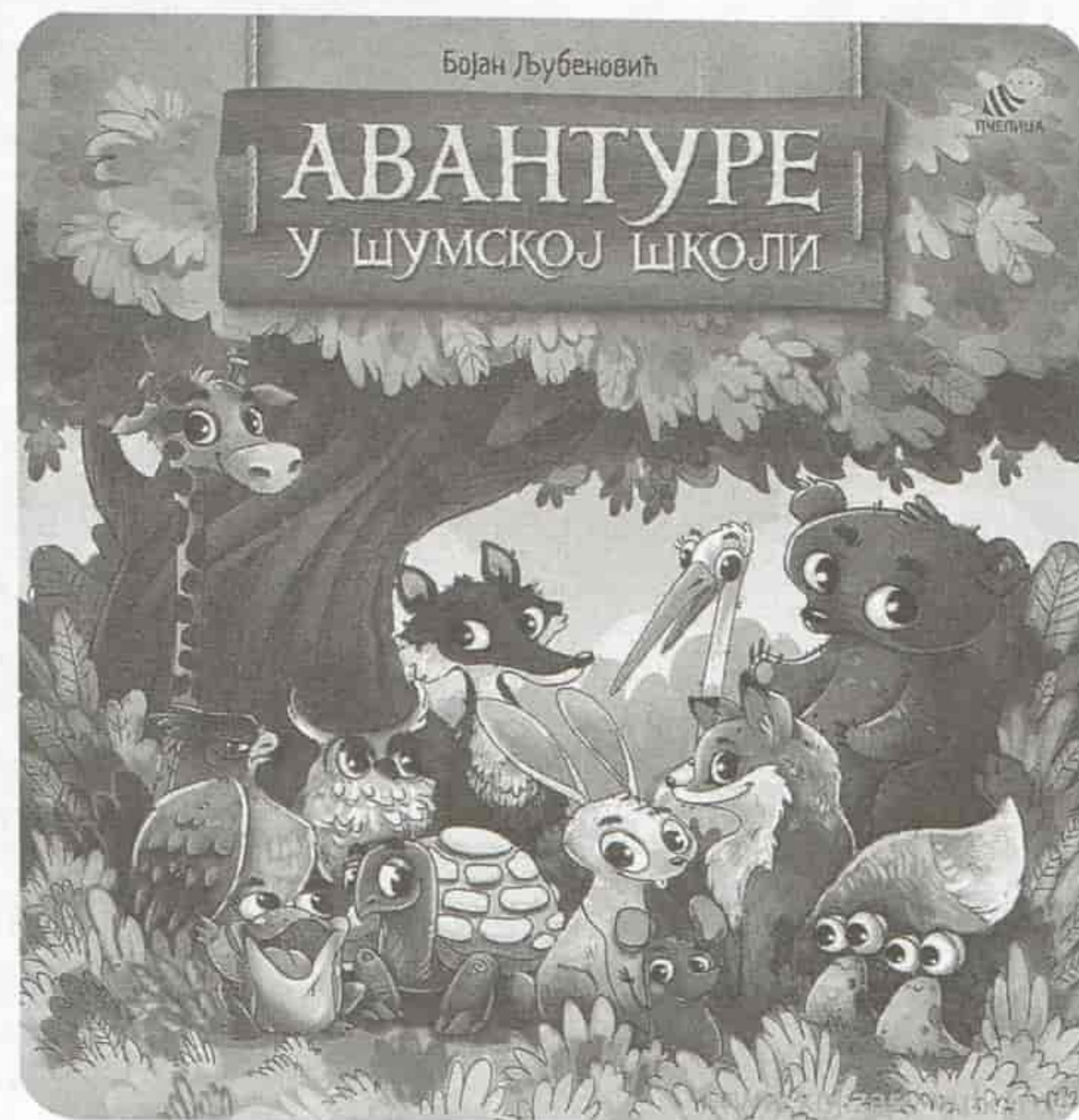
Радним листовима су обухваћени: свест о себи и „ја“, породично стабло, омиљена играчка, емоције (љубав, срећа, страх и туга), дечје обавезе, вртић, жива и нежива природа, домаће и дивље животиње, кућни љубимци, птице, биљке, воће и поврће, здрава храна, екологија, празници (Нова година, Божић, Ускрс, Дан жена, Свети Сава и рођендани), путовања, превозна средства, саобраћај, дан и ноћ, мерење времена, сличности и разлике, величине, десно и лево, праве и криве линије, геометријски облици, спајање парова, мерење дужине, тежине и запремине, појам броја (од 1 до 10). Пред малишанима су задаци које могу да реше: заокруживањем, спајањем линијама, цртањем и бојењем.

Сигурна сам да ће ова публикација причинити радост деци, родитељима, васпитачима, библиотекарима и онима који схватају значај предшколског образовања и васпитања.

хове важне особине и уз помоћ алегорије, учинио да се деца поистовете са главним јунацима и увиде јасну паралелу између догађаја у шумској школи и својих школских авантура.

Љубеновић је на топао, духовит и маштовит начих пласирао деци важне поуке о култури и бонтону, лепоти и њеној супротности, величајући слогу, толеранцију, храброст и другарство (углавном кроз мудре речи учитељице сове Мудрице и директора школе орла Граора).

Књига „Авантуре у шумској школи“ добила је другу Награду „Доситејево перо“ ове године у категорији за млађи узраст. Жири за ову награду чине деца и то је највеће признање, а и препорука за књигу.

Данијела Вулићевић

ЖИВОТ У СОПСТВЕНОМ ОГЛЕДАЛУ

КУТАК ЗА МЛАДЕ

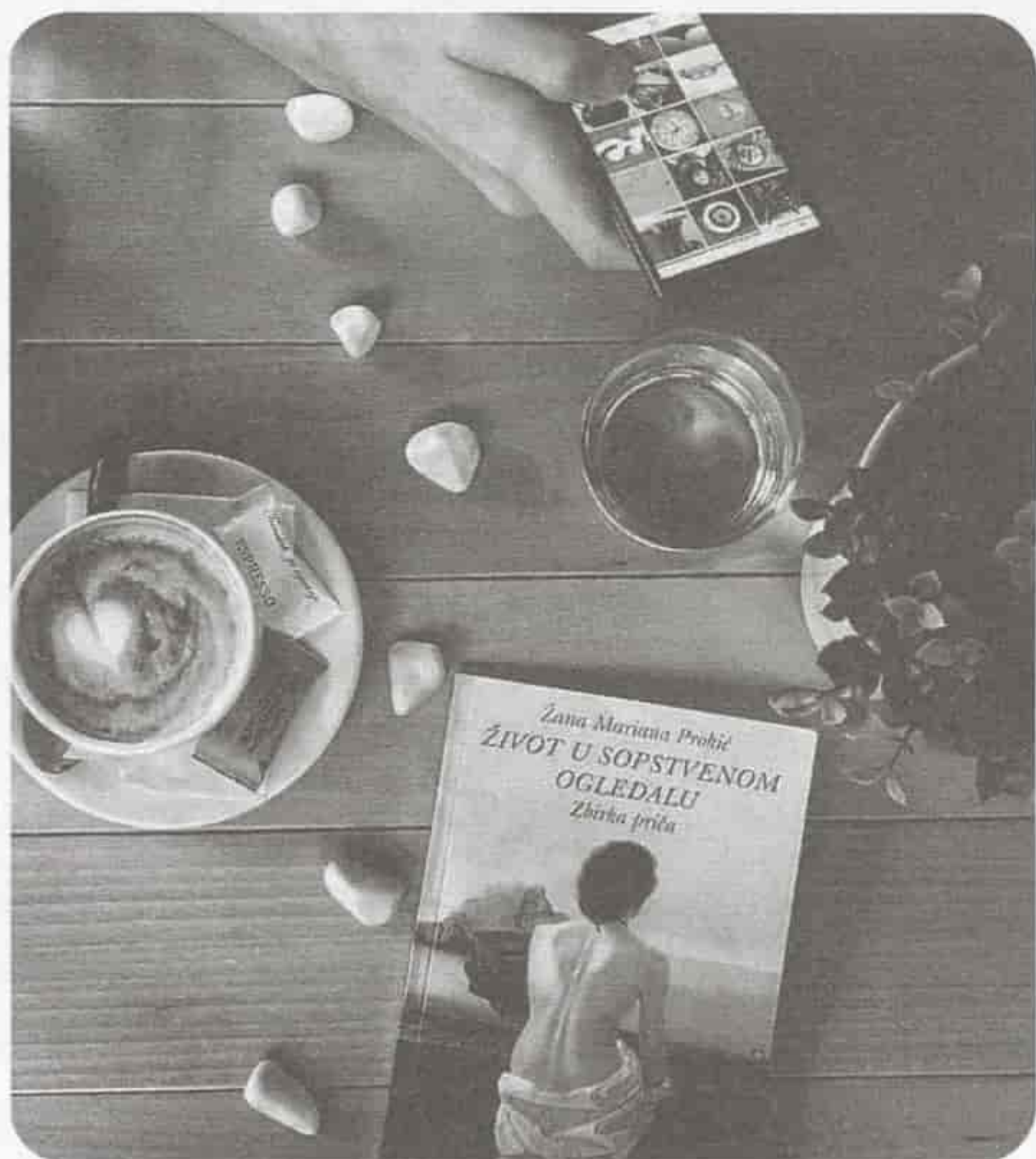

Фото: Жана Маријана Прокић

У издању Удружења пензионера општине Лапово 2018. године из штампе је изашла збирка прича „Живот у сопственом огледалу“ Жане Маријане Прокић из Лапова. Рецензент књиге која је објављена у тиражу од 300 примерака је Зоран Петровић (1954-2018), књижевник из Крагујевца.

Жана Маријана Прокић је рођена 1999. у Крагујевцу. Завршила је Електотехничку и грађевинску школу „Никола Тесла“ у Јагодини. Студира филозофију и психологију. Члан је Књижевног клуба „Милорад Бранковић“ из Лапова. Писање је њен хоби од малих ногу.

Учествовала је на многим такмичењима и конкурсима који су јој осим лепог искуства донели и награде. Кроз живот корача вођена стихом једне од својих песама: „Пером вечности испиши траг, јер време истиче из дана у дан.“ Труди се да осмехом и добротом оплемени дане. Подршку тражи и добија у породици. Пријатељство сматра великим даром.

Збирка „Живот у сопственом огледалу“ има 27 прича невеликих обимом, али значајних за све узрасте јер осликавају снове и надања припадника млађе генерације. Написане су искрено у жељи „да сваки читалац својој животној композицији након читања дода још једну ноту“.

Зоран Петровић је у рецензији ове књиге између осталог написао:

„И док се пред нама појављују разноврне твитер и друге форме припо-

ведања истекле из свакодневне праксе комуницирања, многи који покушавају да пишу на овај начин, почесто заборављају да помисле и на литературу, као уређени и утврђени систем вредности и вредновања иако је она сасвим могућа и у оваквим формама.

Књига пред нама је избегла оваквим замкама свакодневице и рутине које се намећу свакоме ко покуша да се изрази у веома краткој форми. Она је тематски разновродна, прецизно организована и састоји се од тридесетак прича исприповеданих на језгровит, непретенциозан и промишљен начин, што им даје веродостојност тако неопходну за позив читаоцу да настави да их прати.“

У ишчекивању Жаниних нових књижевних остварења, топло вам препоручујем овај првенац, који карактерише одличан књижевни стил без уобичајних замки: жаргона, старинских фраза и општих места.

Слушали смо за вас

Горан Стојичић

ЕУФОРИЈА

„Буч Кесиди“ је тренутно један од најзначајнијих српских бендова. Овај панчевачки дует није познат и слушан само код нас, већ и у читавом региону. Својим новим албумом „Еуфорија“, потврдили су квалитет који су стекли претходним. Текстови и музика овог младог двојца, популарни су, не само код тинејџера, већ и код старијих слушалаца. „Буч Кесиди“ је поменути албум објавио пре месец дана и продао комплетан тираж преко Инстаграма, те се други очекује ускоро, како би се најзад појавио и у продавницама. Концерти које је група имала пре епидемије, били су распродати месецима унапред. Најзад имамо бенд којим можемо да будемо поносни и боримо се против некултуре.

Фото: Горан Стојичић

Нема тога чељадета које најинтимније не осећа да је место његовог рођења или тренутног боравка – центар света. Било би необично да је другачије. Тако мисле и Лаповчани оног и овог времена, и не треба им замерати. По њиховом убеђењу Лапово се налази тачно на средини равнокраке ваге, једине тачке која се не помера, док се крајеви полуге дижу и спуштају, у зависности од онога шта се мери, а поготово од оног ко мери.

Том логиком се вероватно водио и Коста Николић, Цинцарин, власник хотела „Цариград–Париз“, отворено рекламирајући свој објекат тврђом да се налази на средини пута између Париза и Цариграда.

Мало ко је био толико докон да то проверава, размотавајући географске карте или листајући међународне редове војње. Далеки градови су толико удаљени један од другог да разлика од неколико стотина километара ближе или даље није значила бог зна шта.

Газда Коста, земљопоседник, кућевласник и „имаоц“ млина у вароши, дакле тврдица од заната, био је крупна људина, са гуком под грлом. Увек је био одевен у грађанско одело, предусретљив и понизан, али прек и одлучан чим би наслутио какав немир међу гостима или опасност по инвентар у локалу.

За већину становника Лапова, Париз и Цариград били су недостижни, представљајући саме крајеве познатих светова. Додуше, Париз су понеки школарци призивали, док би код сељана Цариград још увек изазивао nelaгоду и страх. И један и други били су – далеко. Један – нажалост, а други – срећом. Ипак, било им је мило да су та два чудесна имена стала на чело једне зграде њиховог јединог хотела. И тако су постали центар света.

Додуше, реч „хотел“ била је тако ситно исписана, да се са железничке станице није ни видела; за разлику од имена двају градова, чија би слова лако прочитао и зирави путник из јурећег воза. Чак се и она црта која их је раздвајала боље видела од „хотела“.

Дежурни абоненти лаповачког хотела нису много марили за ту чудну реч, па су Николићево здање увек звали „ме'ана“ – њему у инат, а себи на весеље. Њима у стопу, ишли су и ретки лаповачки летописци. Достојанство назива хотела једино је бранио непознати фотограф, овековечивши зграду приликом застајања воза, из правца железничке станице.

Име хотела било је исписано са обе стране зграде. На западној страни, са погледом према

Цариградском друму, налазило се пет соба за изнајмљивање и један стан. Улаз у кафану је био са супротне, источне стране, са којег је низ благу падину поглед пуцао на железничку станицу. Лево од улаза у кафану (ме'ану) била је позорница, а десно, према северу, кухиња. Испод целе дужине куће налазио се подрум, преграђен по средини. Са јужне стране је била леденица, на другој штала у коју би се смештала теглећа марва путника на преноћишту, док је у делу подрума са северне стране био магацински простор.

За лепог времена, газда је налагао послужити да изнесе по неколико столова и столица испред хотела, како би их видели путници са железничке станице. У локалу би покаткад избила по која туча, страћена нечија имовина на картама... па би се опет све вратило у нормалу, као што се оближња Морава враћа у своје корито после пролећних и јесењих изливања. Кради на оним невидљивим теразијама би се умирили јер би терет на њима опет био једнако распоређен.

Од железничке станице у двориште хотела улазило се степеницама, након којих се, са леве стране, налазио бунар; служио је искључиво за окрепу трезвењацима, док су се остали пели у „механу“ и у њој гасили жеђ. То су углавном биле рабације, док чекају возове из којих би товарили робу за трговце у околини. Ако би заноћили, у „хотелу“ би били на конаку, а у „ме'ани“ пили, јели и коцкали се. Ретко би ту знао да залута какав други свет, осим по невољи.

А таква невоља збила се једног лета, крајем треће деценије двадесетог века, кад се у Лапову, усред ноћи, непланирано зауставио чувени Симплон-Оријент-Експрес, а из њега изашла једна дама. Била је странкиња. Отправник возова је разумео само једну њену реч – „хотел“. Да би што пре решио ову nelaгодну ситуацију, позвао је једног од дежурних скретничара и наредио му да даму отпрати до Николићеве механе и помогне јој око пртљага.

Срећна околност је била што је исте вечери у хотелу „Цариград–Париз“ играна представа „Дама са камелијама“ Академског позоришта из Крагујевца. Трупу је водио Зарија Вукићевић, професор тамошње гимназије. Када је дама ушла у осветљену просторију у којој су седели глумци и остали гости – настао је тајац. Поготово када им се обратила на енглеском.

Професор Зарија је спасао ствар, стављајући јој се на располагање. Обратио јој се на енглеском, понудио је да седне, саслушао је и позвао газду ка столу.

– Дама жели да преноћи. Спремите јој најбољу собу! Долази чак из Енглеске. Тражи мужа који ју је напустио.

– Одмах, одмах! – газда Коста похита ка вра-

тима како би наредио послужи да спреми једну од соба. Чим се вратио, замолио је Зарију да даму понуди јелом и пићем. Не питавши је, Зарија препоручи да јој донесе најбоље шта има од јела и пића, а глумцима из своје трупе главом даде знак да је све у реду и да наставе са забавом.

У хотелским књигама газда Коста је записао да је у хотелу неколико дана и ноћи боравила извесна госпођа Милер, са три имена: Агата, Мерси и Клариса, да јој је друштво правио Зарија Вукићевић, професор крагујевачки, да се распитивала за свог мужа Херкула Поароа, да можда није и он пре ње сишао на овој станици. Записао је и то да је професор помињао како га је госпођа уверавала да је написала неколико књига и да, по његовом мишљењу, болује од делимичног губитка памћења, јер је била уверена да је изашла у Истанбулу, у којем се, наводно, крије њен бивши муж, одбегао са љубавницом.

Газда Коста је, једним делом себе видео лоше знамење у појави жене усред ноћи, па још странкиње, а оним другим – како је ствар престижа да у његов локал долазе људи из отменог света. Очајнички је молио професора Зарију да остане у хотелу, понудивши и дами и њему бесплатну храну и квартир, под условом да јој прави друштво и тумачи њене захтеве.

Они који су све то гледали са стране нису могли чудом да се начуде промени понашања газда Косте, пошто нико од њих није доживео да у механи попије бесплатно пиће. Чак ни на вересију. Одједном, газда стаде великодушно да части крагујевачког професора и Енглескињу ићем и пићем. До тад натмурен, ћутљив и мрк, просто „изгину од љубазности“.

Професор је прихватио предлог, сматрајући да му је то, као бившем енглеском ћаку, дужност и обавеза. Остао је у хотелу са њом, све док се поменута дама није одлучила да првим возом крене за Београд, а одатле у Париз. Током боравка у хотелу професор би излазио са дамом у шетњу дуж плаца од преко два хектара. Ходали су по ободима имања, засађеним калемљеним багретом, док су на страни која је гледала ка железничкој станици расла стабла ораха и кестења.

Кад би долазили до бунара, Енглескиња би се сваки пут нагињала над њега, као да и на његовом дну нешто тражи. Професор би јој из лимене кофе сишао воду у „посуду“ начињену од спојених дланова, а она би се дуго умивала, као да са лица спира неку невидљиву прљавштину.

Да су газда Костине слутње имале основа показало се већ неколико ноћи после одласка мистериозне даме. У вароши Лапову неко му је запалио млин, понос његовог предузетништва. Од њега је приходовао више него од хотела.

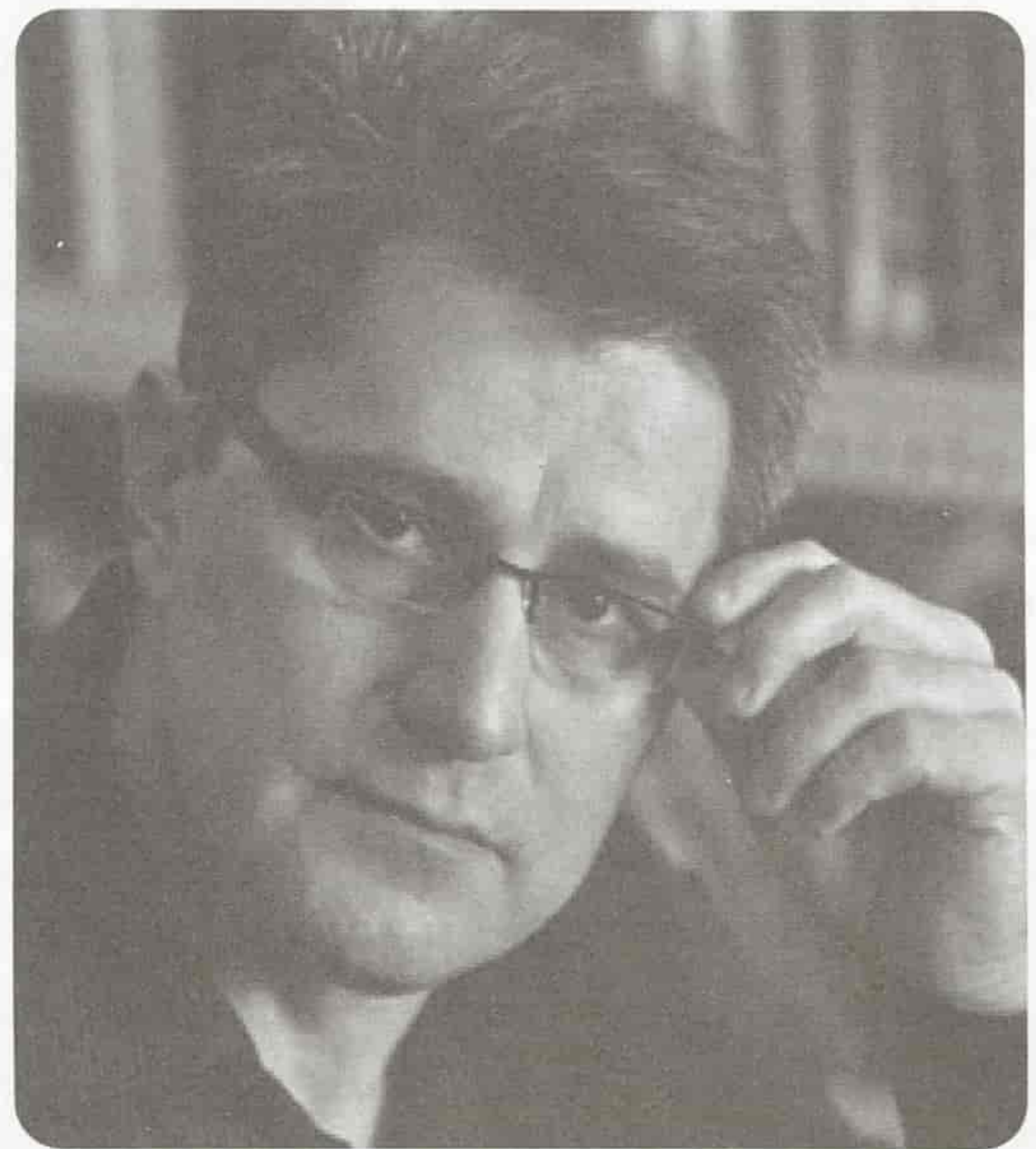
Потом стаде побољевати, те прореди доласке у свој хотел, препуштајући синовцима да воде посао, а потом леже у постељу. Није се више ни дизао. Недељама је био у оном међупростору који дели живот од смрти, где се мешају јава и стварност, попут вина и воде. Нико са сигурношћу не зна да ли му се она странкиња причинила или је стварно банула у његов хотел, нити да ли му је представа путујуће трупе професора Зарије померила памет.

Умро је скрхан и уверен да је са оном женом дошла и његова несрећа. Убрзо после газда Костине смрти запуштен је и његов хотел „Цариград–Париз“. Више није био на пола пута између њих.

Из гроба га нису могли подићи резултати детаљне полицијске истраге о почињеној паљевини. Испоставило се да је неки Живановић, из Раче, такође власник млина, платио неколицину пропалица да упале Николића млин, како би уништио конкуренцију.

Полуга на оном лаповачком клатну претегла је на једну страну. Нико не зна на коју.

„Пупак Балкана“ (Лапово 2020)

МИРКО ДЕМИЋ је рођен 1964. у Горњем Класнићу код Глине. До сада је објавио књиге прозе: „Јабукe Хесперида“ (1990), „Сламка у носу“ (1996), „Ђилибар, мед и оскоруша“ (2001, 2005. и 2011), „Апокрифи о Фуртули“ (2003. и 2019), „Слуте хировитог лучоноше“ (2006), „Молски акорди“ (2008. и 2009), „Трезвењаци на пијаној лађи“ (2010), „По(в)ратнички реквијем“ (2012), „Атака на Итаку“ (2015), „Ћутање из Горе“ (2016) и „Пустоловине бачког опсенара“ (2018); драме „Игре бројева“ (2017) и „Наше домаће ствари“ (2020); књиге есеја „Под отровним плаштом“ (2010) и „На ничијој земљи“ (2016), као и публицистику „Слађење горчином“ (2008). Проза и есеји су му превођени на македонски, пољски, немачки и украјински језик. Добитник је Андрићеве награде, Награде „Дејан Медаковић“, „Меша Селимовић“, „Бранислав Нушић“ и „Мирослав Дерета“. Од 2002. до 2011. био је главни и одговорни уредник часописа „Кораци“. Директор је Народне библиотеке „Вук Караџић“ у Крагујевцу. Члан је Српског књижевног друштва. Живи у Крагујевцу од 1995.

УМЕТНОСТ ПУТУЈЕ

Фото: Божидар Анђелковић

Радове приложило 42 уметника из две државе. Комисија одабрала радове 32 аутора и наградила их у три категорије: сликарство, вајарство и фотографија.

У Галерији Културно туристичког центра „Стефан Немања” из Лапова у септембру 2020. одржана је XIV међународна изложба слика и скулптура 32 аутора, под покровитељством Општине Лапово.

Чланови почасног одбора изложбе су били: Бобан Миличић, председник Општине Лапово и Марко Вељковић, заменик председника општине. Чланови организационог одбора су били: Дејана Банковић, тадашњи директор КТЦ „Стефан Немања”, Сања Микић, председница Ликовног клуба „Светлост” из Лапова и Ивана Андрејевић, заменик председника ликовног клуба. Чланови жирија су били: Невена Костић (мастер примењених уметности и дизајна), председник жирија, Александар Буђевац и Иван Стојановић.

Изложба је отворена 14. септембра 2020. Уз поштовање епидемиолошких мера, присутнима су се обратили председник Општине Лапово Бобан Миличић и мр Сања Микић, председник Ликовног клуба „Светлост”, Лапово.

Додељене награде:

сликарство - прво место - Маја Весели из Беле Цркве - „Стихија”,

друго место - Предраг Недић из Београда - „Уточиште”

треће место - Љиљана Костић из Велике Плана - „Пуцањ”;

фотографија - прво место - Ненад Карапавловић из Чачка - „Стара кућа”, друго - Снежана Поповић из Београда - „Мост” и треће место - Војислав Луковић из Београда - „Светлост”.

Награде које су припале члановима ликовног клуба домаћина:

сликарство - прво место поч. Радиша Петковић из Лапова - „Ван Гог”, друго место - Живота Благојевић из Баточине - „Зима”, треће место - Драган Крстић из Баточине - „Сећање на младост”.

За допринос у ликовној уметности специјалну награду је добио Зоран Стојановић Комуна.

скулптура - прво место - Сања Микић из Лапова „Сигнум витае”, друго место - Горан Микић из Лапова „Чежња”, треће место - Јовица Николић из Лапова „Крила”.

„Уметност путује. Уметнички рад је процес. Дела настала у природи или у атељеу, сасвим природно настављају да живе свој живот изван оквира уметничке поетике. Готова, уобличена идеја проналази свој пут у очима публике”, рекла је мр вајарства Сања Микић.

ДАНИ СВЕТЕ ПЕТКЕ

Ове године је по шести пут у Лапову, са благословом епископа шумадијског Господина Јована, одржана манифестација „Дани Свете Петке“. Као и ранијих година, манифестација је привукла доста пажње и имала пуно посетилаца. Почела је 27. октобра светом литургијом и беседом о значају и животу ове светитељке. Након причешћа, пререзан је славски колач. У Порти су били изложени производи Удружења воћара „Црвени брег“. Слави су присуствовали представници општине, као и многи други заслужни грађани Лапова. Уследила је вечера љубави за све присутне вернике. Традиционални део манифестације су литерарни и ликовни конкурс који се спроводи у сарадњи са Основном школом „Светозар Марковић“. Деца која похађају верску наставу су припремила писане радове и цртеже на тему „На дар Светој Петки“, а жири, предвођен вероучитељем Марком Арсенићем, одабрао је најбоље радове који су изложени у свечаној црквеној сали. Сви награђени ученици су добили пригодне поклоне.

Овогодишња манифестација била је по-

дељена на два дела. Прве вечери, 27. октобра, гост је била Наталија Ковачевић, која је дошла из Атине да би одржала изузетно занимљиво предавање о великом светитељу 20. века, Светом Нектарију Егинском. Говорила је о детињству, монашком животу и каснијем страдању овог светитеља. Затим је причала о мноштву исцељења која су се десила над моштима Светог Нектарија.

Гост друге вечери био је парох цркве у Црквенцу Стеван Стефановић који је написао студију „Богословље Достојевског“. Уз њега су о овој књизи говориле и директорка Општинске библиотеке „Слово“, Данијела Вулићевић и професор српског језика и књижевности, Јелена Милетић. Протонамесник Горан Живковић је најпре представио госте, а затим дао реч Јелени и Данијели које су говориле о животу и делима овог великог писца. Реч је затим имао аутор књиге који је веома надахнуто говорио о хришћанском, али и књижевном аспекту дела Достојевског наводећи многе занимљиве детаље из биографије овог великана светске књижевности. На крају је глумац Топлица Бранковић прочитао један одломак из књиге. Духовне вечери су се завршавале трпезама љубави и занимљивим разговорима са гостима.

Фото: Марко Арсенић

Милица Станковић

ЛОКОМОТИВА РЕФОРМИ ЈЕ ПОКРЕНУТА

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

Фото: Урош Томић

Након парламентарних, покрајинских и локалних избора, одржаних 21. јуна 2020. године, после којих су формиран нове састав Скупштине РС, Аутономне покрајине Војводине и јединица локалних самоуправа, на конститутивној седници Скупштине Општине Лапово, одржаној 18. августа 2020. године, за председника Општине Лапово, изабран је господин Бобан Миличић, док је за председника Скупштине Општине Лапово изабрана госпођа Мирела Раденковић, са изборне листе „АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ – ЗА НАШУ ДЕЦУ.“

Реизабрани председник Општине Лапово свој развојни пут под општинским кровом започео је као члан Општинског већа, задужен за спорт, омладину и васпитање, вођен својом примарном стра-

шћу, али и звањем - мастер професора спорта и физичког васпитања. Након тога, његова каријера креће узлазном путањом, када најпре бива изабран на функцију председника Скупштине општине, да би након промена у саставу власти био изабран и за председника Општине на пола мандата.

Дана 21. јуна 2020. године изборна листа на којој је први био господин Миличић „АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ – ЗА НАШУ ДЕЦУ“, у Лапову је остварила историјске резултате, добивши шеснаест од двадесет и једног одборничког места. Осврнувши се на до тада неутабану путању којом је неуморно газио, вођен жељом да место у коме је одрастао учини бољим за генерације које долазе, данас је поносан на поверење које су му суграђани указали. Након много непреспаваних ноћи, неуморног рада у кабинету, редовних теренских обилазака, пријатељских и саветодавних разговора са својим суграђанима, председник и његов новооформљени тим весници су неких лепших и нових времена, чији се обриси већ увелико назире, а ветар у леђа је никад јачи.

„Онај ко се бори за праведну ствар и ко се у Бога узда, може да победи и мимо очекивања, у околностима које ни најмање не пружају наду у успех“, рекао је Свети Филарет Московски. Понекад је тешко бити свој и аутентичан под светлошћу рефлектора, трендова, туђих очекивања и свог замишљеног доброг имица. Шта је страст, а шта сврха, тешко је разложити, у тренуцима када размишљате и приморани сте да доносите одлуке у име колектива, задовољите све и никог не наљутите, а при том за све то гарантујете потписом. Патриотизам и љубав према отаџбини и свом родном крају за мене нису ограничени мандатом. Живео сам и у другим градовима током средње школе и студија, али ми је пупчана врпца одсечена у Лапову, које безгранично волим. Немам чаробни штацић да све проблеме решим преко ноћи, али имам добре сараднике и све већи тим. Спремни смо да се суочимо са проблемима, Лапову обезбедимо напредак, стабилност и перспективу. Не могу

да мењам свет драстично, али да будем подршка променама које желим у њему свакако могу и морам. Незаустављив сам када у нешто верујем. Упоран, чак и када теже добијам подршку за своје акције и труд. Не плашим се излета у непознато. Страх побеђујем радозналешћу и дубоком потребом за аутентичним изразом. Локомотива реформи је покренута, у музеју под отвореним небом склапа се мозаик, Морава је створила критеријуме. Док лепше дане чекамо да нашим засијају сводом, суочени са пандемијом, остајте ми здраво, верни нашем хтењу!“, за наш лист је рекао председник општине, Бобан Миличић.

Фото: Урош Томић

Госпођа Мирела Раденковић своју каријеру започела је вршећи дужност помоћника председника Општине, 2015. године, те је након тога, у периоду од 2016. до 2020. године била на функцији заменика председника Општине Лапово. Постављењем за председника Скупштине општине Лапово, госпођа Раденковић постала је прва жена која ће, још од проглашења наше варошице општи-

ном, ову функцију вршити у додељеном мандату. Након конституисања локалних органа власти, председница Скупштине општине полаже заклетву и као народни посланик, чиме чини још један преседан, постајући прва жена народни посланик из општине Лапово. Присећајући се тешких почетака, када је своју каријеру започела немајући ни здраве темеље, али са визијом неког лепшег и здравијег Лапова, данас, када су вишегодишњи труд, залагања и жртве дали своје резултате, госпођа Мирела Раденковић, не скривајући осмех, за нашу рубрику каже:

„Поносна сам на своје суграђане, вредне и поштене домаћине, који су на изборима подржали изборну листу Српске напредне странке „АЛЕКСАНДАР ВУЧИЋ – ЗА НАШУ ДЕЦУ“, са које сам и изабрана за народног посланика. На тај начин указано нам је поверење да се заједно са својим суграђанима боримо за бољитак нашег места и на тај начин изградимо стабилно, модерно и здраво Лапово које иде напред и у коме сви имају једнаке шансе и једнака права. Лапово има и заслужује потенцијал који је моћан и профитабилан, а кад то кажем, пре свега мислим на географски положај самог места.

Један од најбољих примера за то је и изградња логистичко - дистрибутивног центра LIDL SRBIJA KD. Напредак долази кроз инвестиције, унапређење пословања, развојне пројекте које нуди држава, а исти ћемо остварити само тимским радом и на тај начин надокнадити све оно што је у претходним годинама пропуштено. Поносна сам и срећна јер Лапово сада на истом задатку има државу, локалну власт и суграђане. Управо због тога сам сигурна да наша општина може бити добар пример добре управе. У тешким данима изазваним борбом са вирусом корона властитим примером смо показали шта значи бити одговоран и посвећен.

У години која је пред нама, драги моји суграђани, вама и вашим породицама желим пре свега добро здравље, а уједно вас и позивам да заједно стварамо и грађимо нашу општину по мери наших грађана.“

ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ЛАПОВА

ЗНАЧАЈНИ ДАТУМИ

На свечаности коју је организовала Општина Лапово 9. октобра 2020. обележен је Дан ослобођења Лапова и уручена су признања заслужним колективима и појединцима која ове године због ванредног стања и епидемиолошке ситуације нису додељена на Дан општине Лапово, 17. марта. Програм је уприличен на Тргу краља Александра I.

Присутним званицама се обратио председник Општине Лапово Бобан Миличић који је своје излагање завршио речима:

„Од Хлапове пољане, кроз сва историјска раздобља до савременог Лапова, варош је попримила свој изглед не губећи препознатљиву шумадијску душу, љубазну, предусретљиву и хуману. Зато ћемо, бринући се о благостању домаћинства и наталитету, предшколцима и њиховим потребама, реновирањем основне школе и отварањем спортске хале, подршком вртићу и Средњој школи која постиже све боље резултате, побољшањем услова за рад у Дому здравља, даљим развојем инфраструктуре, санацијом путева свих категорија, улагањем у пољопривреду и подршком пољопривредним удружењима и газдинствима, стварањем услова за развој привреде отвореношћу за сарадњу према свима који у Лапову препознају могућност за напредак, побољшањем свих облика саобраћаја, залагањем у области дигитализације, унапре-

ђењем свих сервиса локалне самоуправе на услузи грађанима, припремом и реализацијом пројеката и подршком културним установама и спортским клубовима које слободно време наших становника оплемењују рекреативним, едукативним, уметничким и забавним садржајима, учинити да Лапово буде отворено, као на длану, за све људе великог срца и добре воље, са различитих стаза, али са истим циљем – напред и у боље сутра. Тако ће небо изнад нас, са којег нам се смеше и бодре преци који су утабали наше стазе, жртвовали се у ратовима, мучили се у сушним годинама и изградили зидове нашег завичаја, постати небо крова нашег. Крова за кишу и сунце, за топлину и сигурност, сараднике и пријатеље, попут свих вас који сте данас овде. За живот вредан живљења. За Лапово у Србији.“

Програм је водила Сузана Јанићијевић. У музичком делу учествовали су Хор „Свети Јован Дамаскин“ и Михајло Петровић, ученик Музичке школе „Божидар Трудић“. Топлица Бранковић, глумац Театра 96 при Културно-уметничком друштву „Лапово“ и члан Књижевног клуба „Милорад Бранковић“, прочитао је одломак из монографије „Лапово“ др Милана Станковића о октобарским данима 1945. када је Лапово ослобођено. Данијела Вулићевић, један од приређивача књиге „Пупак Балкана“ (Лапово, 2020) прочитала је одломак из приче „Пупак“ Јелице Грегановић:

„Поред нас су марширале војске, трговци, студенти, ђаци, здрави и болесни, важни и небитни, путници свих фела, свет који је

Фото: Марко Вељковић

текао крвотоком железница и сретао се, мимоилазио, застајао само на трен или остајао заувек, све оне којима је Лапово мењало животе и било пупак њихових судбина. Лапово.“

Плакету са великим грбом добила је Канцеларија за управљање јавним улагањима за област изузетне сарадње;

Плакету са средњим грбом: Ресторан КФЦ Лапово - за област привреде, Драгана Голубовић Прешић - за област здравства и Данијела Вулићевић - за област културе;

Плакету са малим грбом: Удружење глувих и наглувих Шумадијског округа, Александар Момчиловић, Љубиша Петровић и Мирјана Петковић - за област сарадње; Слађана Вујичић за области науке и образовања; Анкица Тодоровић за област образовања; Удружење воћара и виноградара „Црвени брег“ и Славољуб Добросављевић за област пољопривреде; КТЦ „Стефан Немања“, Његош Стикић и Милена Јовановић за област културе; Славиша Миличић за област хумани-

Данијела Вулићевић

МЕРЕ ЗА ПОДМЛАЂИВАЊЕ ШУМАДИЈЕ

Уредник нашег листа присуствовао је III медијском форуму „Др Марко Младеновић“ под називом „Новинари против депопулације – стоп за белу кугу и исељавање!“ који је одржан 6. новембра 2020. у Хотелу „Опленац“ у Тополи. Организатори форума су били Агенција „Браф“ и iFM радио из Тополе, а медијски партнер Телевизија „Корени“. Форум је подржан од стране Министарства културе и информисања Републике Србије.

Данијела Вулићевић је у име нашег листа пружила подршку новинарима који се професионално залажу да се поправи положај деце и младих у условима великог смањења броја становништва у Србији и осврнула се на рад Општине Лапово у домену популационе политике.

Скупштина општине Лапово је утврдила право на једнократну новчану помоћ у износу од 30000 динара за прво мушко дете и прво женско дете са територије Општине Лапово које се роди у календарској години. Новчана накнада за прворођено дете износи 10000 динара, а за другорођено 20000. Новчана накнада за трећорођено и

тарног рада; Бојан Јончић за област спорта.

Захвалнице су добили учесници у пројекту Општинске библиотеке „Слово“ под називом „Књижевна радионица за децу и младе“ који је 2019. суфинансирало Министарство културе и информисања Републике Србије, Удружење жена „Моравске шаренице“ и истакнути појединци за област културе, Ученички парламент Средње школе Лапово и истакнути појединци за област образовања; Центар министарства одбране за локалну самоуправу Крагујевац - за област сарадње; најуспешнији лаповачки спортисти за област спорта; волонтери Црвеног крста (међу којима су и чланови Добровољног ватрогасног друштва) за допринос остварен у хуманитарном раду током ванредног стања и мајке са троје и више деце.

Захвалнице и новчане награде у износу од 10.000 динара добили су Маша Микић за област културе и Урош Радић за област спорта.

Фото: Урош Томић

четвворођено дете се такође исплаћује једнократно и износи 100000 динара.

Умањење накнаде за целодневни боравак деце у Установи за децу предшколског узраста „Наша младост“ у Лапову могу да остваре самохране родитељи, деца без родитељског старања уколико нису остварила право на дечји додатак и корисник услуга чије двоје деце похађају вртић. Право на бесплатан боравак деце у вртићу имају деца са сметњама у психофизичком развоју, корисник услуга за треће и свако наредно дете у породици, породице са малим примањима, деца ратних војних инвалида и цивилних инвалида рата (од I до IV групе) и деца запослених у установи.

Традиционално, Савет за координацију послова безбедности саобраћаја на путевима Општине Лапово додељује ауто-седишта новорођеној деци са територије Општине Лапово.

НИТ КОЈА НАС СНАЖНО ПОВЕЗУЈЕ

ОБРАЗОВАЊЕ И СПОРТ

„Остајте овдје!... Сунце туђег неба
Неће вас гријат кô што ово грије;”

Алекса Шантић

Сада већ кроз маглу, пред сам полазак у средњу школу, сећам се да је надамак наше основне школе осванула градилишна табла, са уцртаном пространом спортском халом великих димензија. Иза саме табле отпочели су радови на изградњи исте. Сећам се и да сам тако усхићена због изградње нечега новог и неопходног, читаво своје дотадашње школовање, сетно спуштала главу пред роком у ком радови морају бити завршени. Рок за изградњу био је 2008. године, месеца се и не сећам. Знала сам да ће ме даље школовање већ тада одвести на неку другу страну, но свакако, ценила сам што ће се наша мала варош ускоро похвалити нечим новим, другачијим и надасве изузетно корисним.

Међутим, време је одмицало, а ужурбани грађевински радови, машине, радници, све је некуда нестало. Усхићеност малишана је опала. Чак се и градилишна табла тужно савила и као да је сама давала поруку да од слике на њој више ништа не очекујемо. Сваким следећим доласком кући, сваком наредном шетњом поред планираног спортског објекта, затицала сам све тужније призоре. Напола изграђен објекат, оронуо је, бивао све запуштенији, постајао све више место поред кога не пожелиш да прошеташ већ са првим сумраком.

Но, драги сутрађани, ова прича има много лепши епилог, тога сте свесни и сами. Године 2016, новооформљена локална власт, хвата се у коштац са једним у низу од проблема које је наследила. Вођена жељом да доврши започето и поправи покварено, еуфорично отвара Пандорину кутију из које се један за другим нижу изазови: нерешени сувласнички имовинско-правни односи над парцелом на којој је изградња започета, недостатак прикључка на водоводну мрежу, вишемилионски дугови који су старом извођачу морали да буду исплаћени...

Запуштени објекат требало је довршити из скромних буџетских средстава општине. Изазови су били бројни, а воља све јача.

Канцеларија за управљање јавним улагањима заслужна је за то што ће наша школско-спортска хала у свом пуном сјају ускоро угледати светлост дана. Канцеларија, као главни финансијер, у договору са Општином Лапово, која је требало да сноси трошкове пројектно-техничке документације и ангажује стручни надзор над изградњом објекта, Општину је помогла са

двесташездесет милиона динара. Уговор са извођачем радова закључен је у марту, радници из Београда убрзо су почели да пристижу. Никла је и нова градилишна табла, а ја, овог пута нешто старија, дубоко верујем слици коју видим. Почетак радова дешава се паралелно са почетком актуелне епидемиолошке ситуације. Како је читаву земљу задесило нешто ново и непознато, требало је и темпо радова прилагодити текућим дешавањима. Ветар у леђа био је никад јачи, а ажурности и марљивости ни у најтежим данима није мањкало.

Завршетак радова очекује се пред нову школску годину. Хала ће примати до седамсто људи. Стара термичка изолација замењена је новом, објекат је прикључен на водоводну мрежу, добио је систем противпожарне заштите, а столарија је делимично замењена. Сала има свлачионице, туш кабине, систем видео-надзора, грејање, рефлекторе и озвучење. Створени су услови за одржавање тренинга у затвореном простору, културних, музичких и других манифестација. Лапово ће наравно увек бити познато по свом рукометном и фудбалском клубу, који захваљујући слози и труду играча, упркос бројним изазовима, не престају да нижу успехе. Но, овим путем створена је прилика за долазак, можда чак и формирање нових клубова и развитак других спортова. Заинтересованих већ има.

Кажу да храбре прате изазови које могу поднети. Кажу, прати их и срећа због те велике храбрости, марљивости и жеље за напретком. Оно по чему ће челници наше општине остати увек упамћени су насмејана лица сутрађана, посебно малишана, као и вера у то да боље ипак може. Слиће се живот око нове спортске грађевине, испуниће радошћу и смехом трибине. Под светлима рефлектора и уз громогласне аплаузе засијаће неке нове звездице. Лапово ће изнедрити нове, скривене таленте, а они старији ће наставити да се страствено окупљају око нити која их снажно повезује у неким бољим, заслуженим условима.

Школско-спортска хала је један у низу изазова и планова који су надамак реализације уз потпору државе и јединице локалне самоуправе. На нама је да са вером и осмехом, здрави и сложни дочекамо још једно пролеће и наставимо да верујемо да се из наше варошице не мора и не треба отићи.

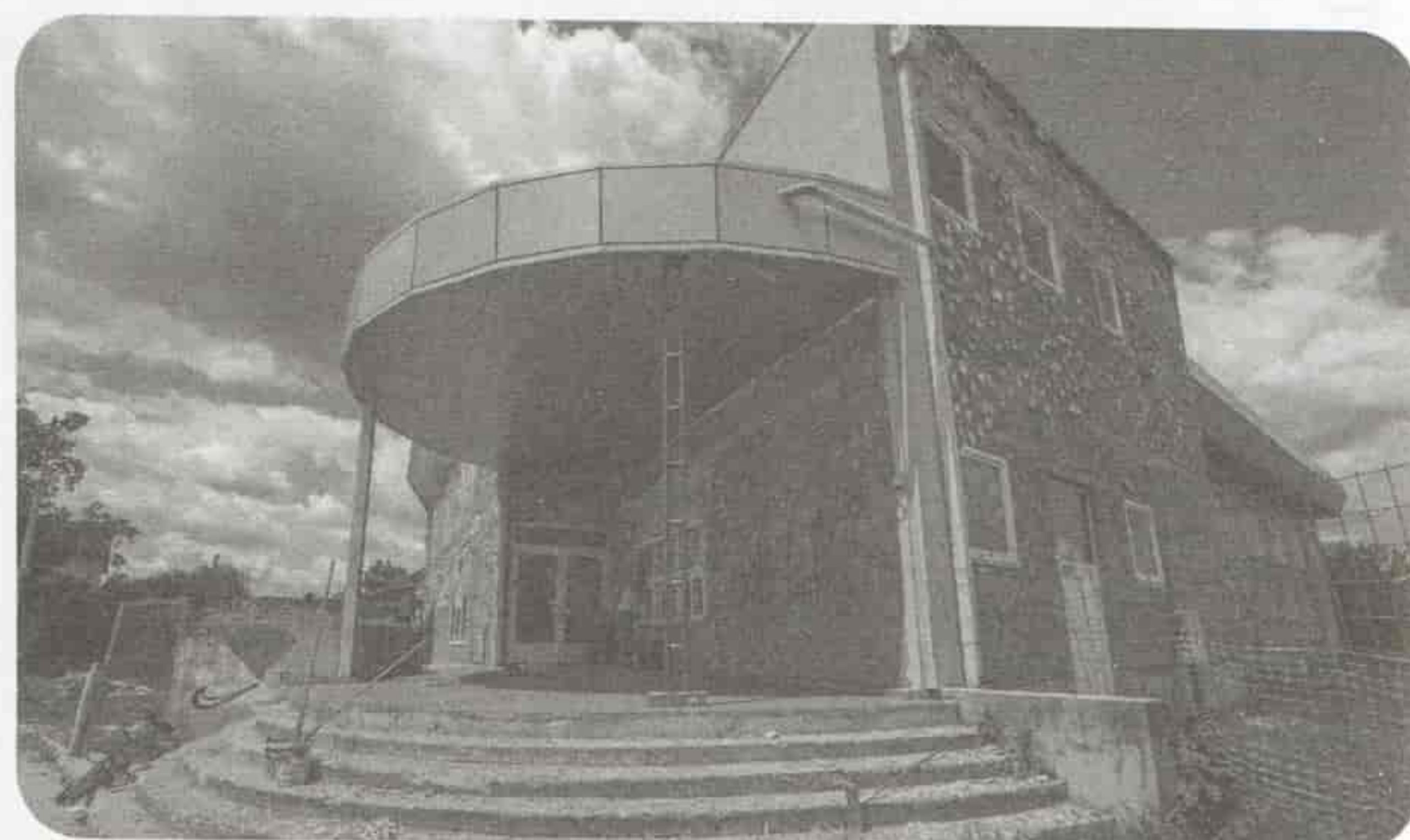

Фото: Урош Томић

Слађан Станисављевић „ЗОРА” СИЈА НАДОМ

ХУМАНИТАРНИ РАД

Удружење за помоћ особама са инвалидитетом „Зора“ Лапово, основано је јуна 2013. године. Активнији рад започиње доласком нових чланова и постављањем Слађана Станисављевића за председника, средином августа 2015. Новембра исте године Удружење организује велики хуманитарни концерт. Продајом карата и донацијама приватних предузећа и државних установа сакупљено је чак 330.000 динара за једно вече. Новац је употребљен за пружање помоћи породицама особа са инвалидитетом, а њих је било 55.

Из године у годину активност чланова Удружења „Зора“ се појачава и наше удружење постаје препознатљиво у Лапову и околини, како по организацији хуманитарних акција, концерата и представа, пружању помоћи у помагалима, храни и новцу за велики број особа са инвалидитетом тако и у сакупљању финансијских средстава за лечење наших суграђана.

Током 2019. године преко хуманитарних журки у локалним кафићима и организацијом хуманитарних представа за лечење наше суграђанке Марине Богосављевић успевамо да сакупимо око милион динара. Марина је уз помоћ Министарства здравља и Хуманитарне фондације „Буди хуман“ отпутовала у Немачку где је успешно оперисана.

Од средине 2019. започињемо са активнијом сарадњом са удружењима из окружења која се баве бригом и помоћи особама са инвалидитетом. Акцент стављамо на иницирање укључивања наших корисника у све друштвене токове. Крећемо са организовањем едукативно – креативних радионица за особе са инвалидитетом са територије општина Лапово и Баточина. То резултира децембра 2019. добијањем простора за наше активности од стране локалне самоуправе Општине Лапово.

Уз помоћ великог броја волонтера и донацијама приватних предузећа и Општине Лапово, успевамо да адаптирамо запуштен

локал и претворимо га у прелепи кутак за наше кориснике. То нам је дало могућност да се пријављујемо на конкурсе Републике Србије ради добијања средстава у области унапређења услова живота особа са инвалидитетом са територије општине Лапово.

Одлична сарадња Друштва за церебралну и дечију парализу из Свилајнца и нашег удружења и искуство у изради пројеката председника Удружења „Зора“ Слађана Станисављевића, резултира одобравањем међуопштинског пројекта „Не желимо бити невидљиви“ на Стално отвореном конкурс за унапређење положаја особа са инвалидитетом Републике Србије у 2020. Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Општи циљ пројекта „Не желимо бити невидљиви“ јесте да допринесе унапређењу квалитета живота особа са инвалидитетом у општинама Свилајнац и Лапово. Специфични циљеви програма су: развити инклузивне програме за подстицање потенцијала и вештина деце и младих особа са инвалидитетом у заштићеним условима кроз активирање сервиса са новим садржајем услуга у општинама Лапово и Свилајнац; унапредити знања друштвене заједнице о потребама и могућностима деце и омладине особа са инвалидитетом и уклањање предрасуда о њима у општинама Свилајнац и Лапово. Трајање пројекта је 4 месеца али се надамо да одрживост пројекта наставимо уз подршку локалне самоуправе двеју општина које ће, надам се, препознати важност бриге за најосетљивију категорију становништва.

Морам да нагласим да Удружење за помоћ особама са инвалидитетом „Зора“ има заиста одличну сарадњу са Општинском библиотеком „Слово“, Основном школом „Светозар Марковић“, Средњом школом, Установом за децу предшколског узраста „Наша младост“, КТЦ „Стефан Немања“ и локалном самоуправом. Надам се да ћемо и у наредном периоду наставити још успешније и јаче са програмима унапређења живота особа са инвалидитетом у нашој општини и тиме оправдати очекивања, како наших корисника, тако и свих суграђана.

Фото: Биљана Лазовић

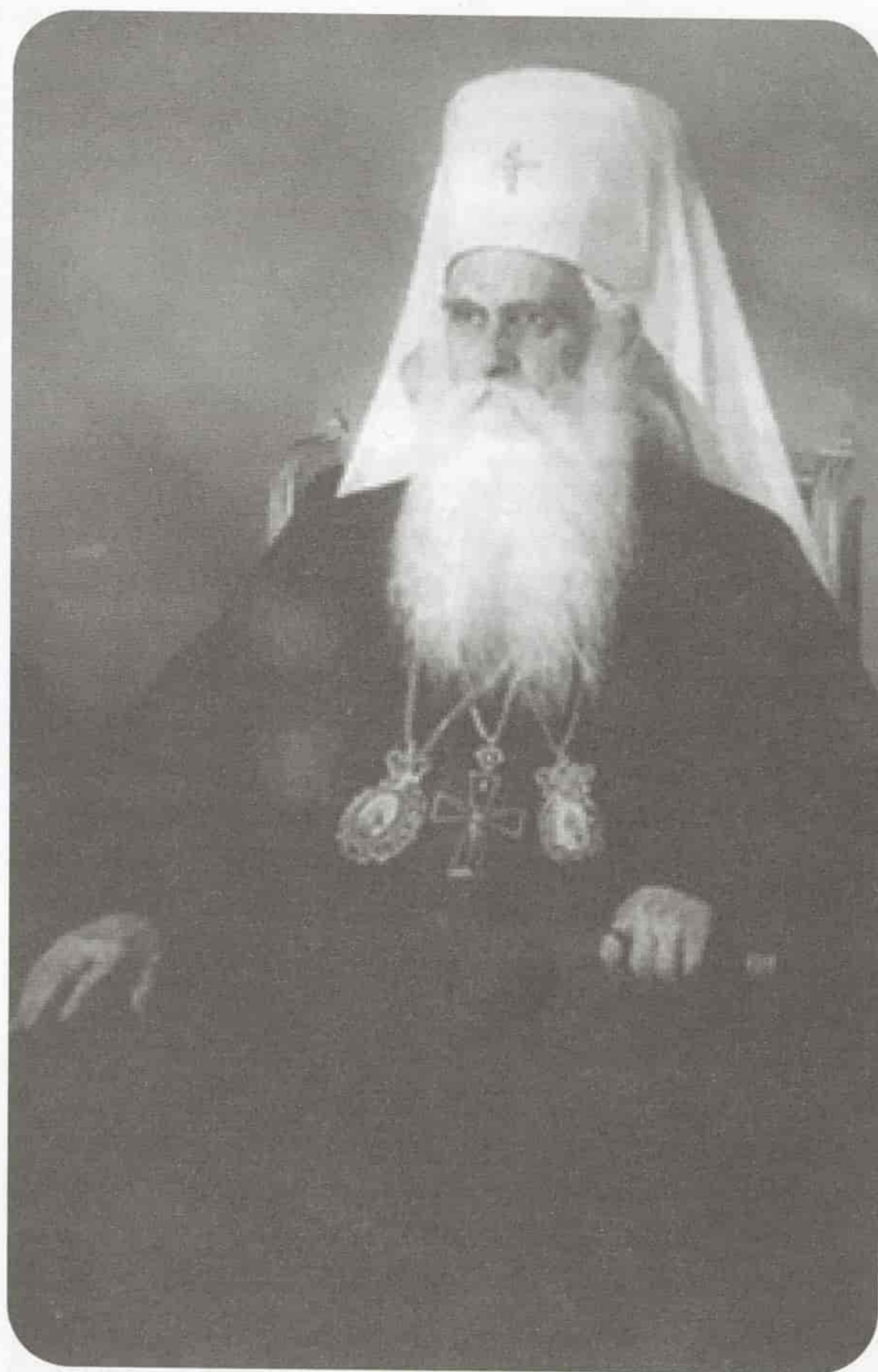

Фото: Биљана Лазовић

Стеван Стефановић

ПАТРИЈАРХ ДИМИТРИЈЕ

ЗНАМЕНИТИ ЛАПОВЧАНИ

Фотографија преузета са:
https://sr.wikipedia.org/wiki/Патријарх_српски_Димитрије

Патријарх Димитрије рођен је као Димитрије Павловић у Пожаревцу 1846. године. Породица Павловић се у околину Пожаревца доселила са Косова, након Друге сеобе Срба под Арсенијем IV Јовановићем, као и уосталом највећи број Срба у Ресави, Браничеву и источној Србији.

Димитријев отац Стојан Павловић био је јако сиромашан и надничео је да би школовао своју децу. У Великом Селу Димитрије завршава четири разреда основне школе, нижу гимназију у Пожаревцу, а вишу у Београду. Димитрије је чак и као ученик гимназије морао да ради у богатијим кућама да би имао од чега да живи. Иако сиромашан и радничког, сељачког порекла уписује Богословију Светог Саве у Београду, где убрзо скреће пажњу професора на себе јер је био живе интелигенције, креативан и самосвестан.

Волео је историју, филологију, беседништво, а уз то је био миран, дисциплинован, кротак и смиран. Препознавши многоструко талентованог дечака, Краљевина Србија му даје државну стипендију.

У богословији, Димитрије је био један од оснивача Друштва „Братство“ које ће касније окупљати богослове, али и свештенике.

Након завршене богословије Димитрије најпре ради као учитељ у Ракитову, а затим и у селу Брзан. Ту се упознаје са Јелицом, ћерком проте Луке Радовановића, пароха лаповачког. Као учитељ, и млад свршени богослов, Димитрије је прислуживао у лаповачкој цркви, певао у певници и помагао проти Луки. Двоје младих су веома брзо развили симпатије а затим и љубав, уз благослов проте Луке, који је препознао интелект и мноштво талената сиромашног богослова.

Пошто се оженио, Димитрије је стекао могућност да постане свештеник, те га митрополит Михајло Јовановић рукополаже у свештеника већ 1870. године. Најпре је био свештеник капелан, помоћник своме тасту, а убрзо и парохијски свештеник у Лапову.

Лаповчани су волели Димитрија, и он је волео Лапово. И касније, био је везан снажним емотивним везама за ово поморавско место. Планови младог брачног пара били су да заувек остану у Лапову. Јелица, одрасла у свештеничкој породици, добро је разумела природу посла свог младог супруга, као што је и Димитрије у Јелици нашао своју бољу половину, саборца и најбољег пријатеља.

Лаповчани су Димитрија звали отац Мита и касније када је постао патријарх, звали су га патријарх Мита и увек су га сматрали својим. Његови савременици говорили су да својим изгледом, држањем и достојанством одудара од околине у којој се нашао. Лаповчани су подсвесно знали да је њихов млади свештеник преодређен за много већа дела.

Међутим, ова идилична ситуација трајала је јако кратко. Јелица умире, већ 1873. године, највероватније од туберкулозе. Ово је био тежак ударац за младог свештеника, који је јако тешко поднео смрт супруге и рушење читавог света који су заједно градили.

Оно што Димитрије тад није могао да зна било је то да је Господ њему наменио

да буде први патријарх обновљене Пећке патријаршије и онај који ће својом руком крунисати краља Југославије Александра Карађорђевића и венчати га са краљицом Маријом.

Својој супрузи посветио је песму, која стоји уклесана на надгробном споменику:

„Снажног тела, умиљатог лика,
као да беше природина слика
Чиста срца искренога збора,
благе душе небескога створа
Безазлена, волела невино,
а мрзела злобно, непоштено
Млада беше к’о росно цвеће,
што процвета у рано пролеће
Ал’ смрт нагла баш је онда снађе,
кад требаше да у живот зађе
Смрћу њеном много је изгубљено,
до три срца тугом измрвљено
До две наде вечно поништене,
и две славе навек погашене
Место свега мрачни гроб и кости,
оцу, мајци, потпора старости,
А супругу ова хладна стена,
и судбина горча од пелена...”

Јелица је сахрањена између својих родитеља, односно, они су сахрањени лево и десно од ње. Након смрти супруге, Димитрије, као свештеник удовац, а убрзо и као монах уписује Високу школу,

историјско – филолошког одсека. Након завршетка факултета постаје професор у богословији, предаје словенски језик и беседништво.

Никада није заборавио своју Јелицу и Лапово. Као свештеник, студент, стално је долазио код свог таста. Помагао му је у парохијским обавезама и посебно у администрацији, тако се у црквеним књигама и летописима налазе његови потписи из година након Јеличине смрти.

Лаповчани су сведочили да је увек посећивао гроб своје жене, дуго остајао крај њега и плакао. И након 1920, као човек у јако позним годинама и патријарх, чак је пет пута долазио у Лапово, више него у било које друго место у Краљевини Југославији и поклањао се сенима своје давно преминуле супруге.

Тако је патријарх Димитрије једина особа у историји Српске православне цркве која је прошла кроз све црквене чинове, био је ђак, богослов и учитељ, био је ожењен, парохијски свештеник али и монах, професор богословије, епископ нишки и шабачки, затим митрополит и на крају патријарх. Био је и војник своје државе, јер је са својим краљем, војском и народом прешао и албанску голготу.

(наставка у следећем броју)

Фото: Зоран Станојевић

ЧИКА ДАЧА

- Познат свим генерацијама фудбалера.

Почасни и доживотни председник ФК Црвена звезда. Улица у нашој општини у којој је рођен и живео носи његово име.

Данило Стојановић - чика Дача, рођен у Лапову, један је од најпопуларнијих и најзаслужнијих пионира и мецена фудбалског спорта у Србији. Фудбалску игру упознао је и заволео за време школовања у Митвајди у Немачкој. По повратку у земљу, запослио се у Војно-занатлијској школи. На крагујевачком Вапаришту окупио је питомце и ученике Војно-техничког завода и образовао две фудбалске екипе од којих је 1903. створена ФК „Шумадија”, пише у књизи „Градинари Крагујевца”, коју је приредио Дејан Обрадовић.

Председник и голман

Наш суграђанин Данило Стојановић, познатији као чика Дача, рођен је у општини Лапово, 24. октобра 1877. године, од оца Стевана и мајке Пене (девојачко презиме Николић). У матичној књизи рођених заведен је под текућим бројем 121.

У Крагујевцу је 14. септембра 1903. основао ФК „Шумадија”, у Београду 1911. учествује у оснивању ФК „БСК”, 1913. оснива ФК „Велика Србија”, који 1919. добија име СК „Југославија”, чији је председник и голман чика Дача. После Другог светског рата клуб се зове „Црвена звезда” и њен почасни и доживотни председник је чика Дача.

По речима др Милана Станковића, хроничара Лапова, чика Дача је пошао у основну школу 1884. када је прошао први воз Београд - Ниш. У Крагујевцу је завршио гимназију, а студирао је у немачком граду Митвајди и играо фудбал у пољском клубу. Од своје скромне студентске уштећевине купио је две лопте и комплетну опрему за тим и донео у нашу земљу.

Истражујући архивску грађу о првој лопти сазнајемо да је 1921. у нашој општини формиран фудбалски клуб који је понео име популарног чика Даче. Играчи су тренирали и играли утакмице у насељу Млака, у центру варошице, тек

пошто се покоси трава и оврше пшевица. Десет година касније клуб мења име у „Раднички Лапово”, а од 1937. се зове „ЛСК” (Лаповски спортски клуб). Од 1945. постоје два фудбалска клуба „Железничар” и „Омладинац”. Од 1955. клуб се зове „Локомотива” и под тим именом и данас постоји.

Домаћини савладали госте

Августа 1926. одиграна је фудбалска утакмица у Свилајнцу између домаћина СК „Југовић” и гостујућег тима СК „Чика Дача” из Лапова - 10:1 (7:0).

Утакмица је одиграна по лепом и сунчаном времену, уз присуство великог броја гледалаца.

Игралиште је било неограђено, улазнице се нису могле наплаћивати, па су играчи сами морали да плаћају издатке за организацију утакмице.

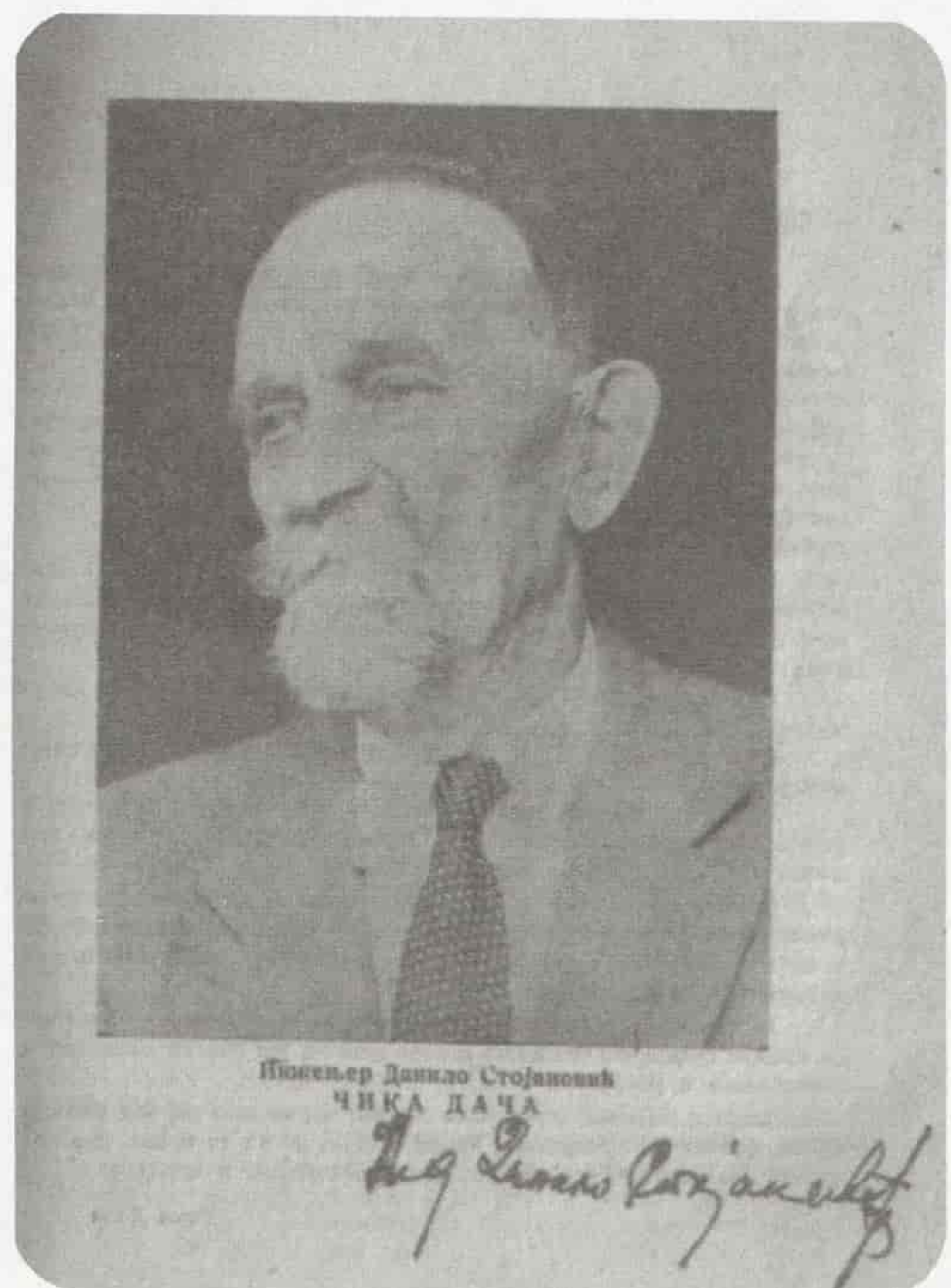
Чика Дачина улица

Улица у нашој општини у којој је живео чика Дача, дугачка је 304 метра и носи његово име од 1983. године.

Љубитељи најважније споредне ствари на свету памте и то да је чика Дача време окупације провео у родном Лапову и да је после рата пројектовао Задружни дом и био надзорни инжењер, и зграду Ветеринарске станице у центру варошице.

Данило Стојановић - чика Дача умро је 24. априла 1967. и сахрањен на гробљу Палилула у Београду.

Из рукописа књиге „Локоси из Млаке”.

Фотографија преузета са:
<https://fkradnicki.com>

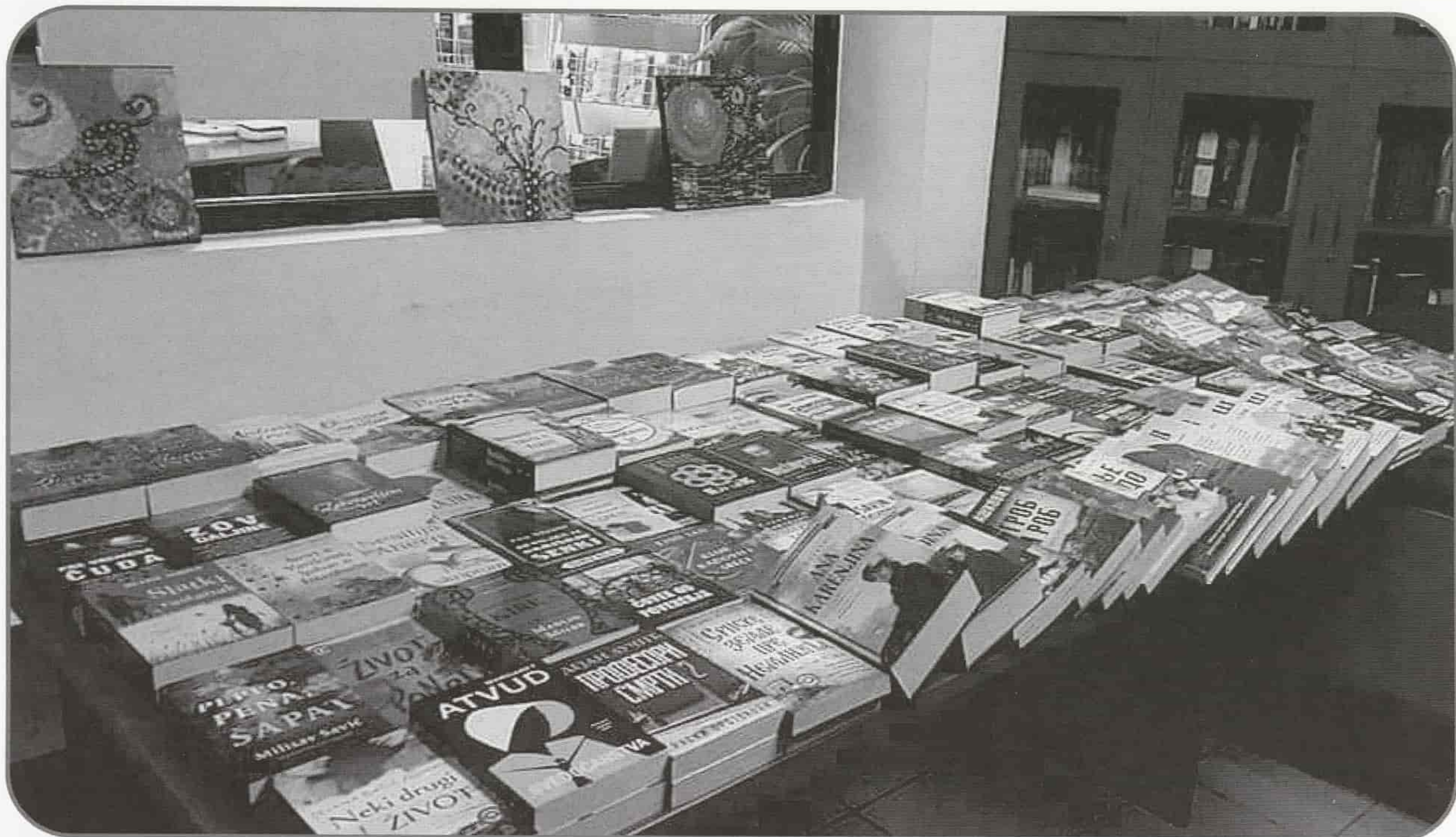

Фото: Сања Станисављевић

Посетите традиционалну продајну Изложбу „Лагуниних” књига која ће трајати до 31. јануара 2021. Изложено је преко 100 наслова, мада можете поручити и књиге из каталога, под одличним условима.

Захваљујемо се Предузећу „Есо system” из Лапова, Катарини и Жикици Петровићу, на константној подршци Општинској библиотеци „Слово” путем рекламирања културних програма на ЛЕД-билборду у центру Лапова.

Слово о Лапову: лист за библиотекарство, књижевност, културу и завичајност,
година I, број 1, децембар 2020.

ISSN 2738-1056

UDC 02+82

Издаје 4 пута годишње;

Издавач: Општинска библиотека „Слово“, Његошева ба, Лапово;

За издавача: Данијела Вулићевић;

Телефон: 034 6852198;

E-mail: biblioteka-slovo@hotmail.com;

Уредник: Данијела Вулићевић;

Редакција: Јовица Николић, Јелена Милетић, Милица Станковић, Стеван Стефановић,

Жана Мариана Прокић, Владимир Којанић, Зоран Станојевић, Ивана Андрејевић,

Слађан Станисављевић, Надица Милетић, Зоран Солунац и Горан Стојичић;

Лектура и коректура: Јелена Милетић и Данијела Вулићевић;

Дизајн корице: Ивана Андрејевић;

Фотографија на корици: Зоран Станојевић;

Техничка преишпрема: Зорица Мујковић;

Штампа: Колор Прес, Лапово;

Тираж: 200 примерака

*Вир под челом
У виру свици звездокруг граде
Спруд у оку
На спруду се звезде голицају
Брег у рукама
На брегу јасика дрхти
Човек свој пут корача*

Драган Обрадовић

ОПШТИНСКА
БИБЛИОТЕКА
-СЛОВО-